

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DERSLERİNDE TEKNOLOJİ
KULLANIM DÜZEYLERİ İLE ÖĞRENCİLERİN KARŞILAŞTIĞI
ÇEVİRİMİÇİ RİSKLERE YÖNELİK ALGILARI**

Tuğba Bayar

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

EKİM, 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren yirmi dört (24) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı: Tuğba

Soyadı: BAYAR

Bölümü: Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

İmza:

İmza Tarihi:/....../2019

TEZİN

Türkçe Adı: Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Teknoloji Kullanım Düzeyleri İle Öğrencilerin Karşılaştığı Çevrimiçi Risklere Yönelik Algıları

English Title: Primary School Teachers' Technology Usage Scale In Lessons and Perceived Online Risks For Children

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Tuğba BAYAR

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Tuğba BAYAR tarafından hazırlanan “Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Teknoloji Kullanım Düzeyleri İle Öğrencilerin Karşılaştığı Çevrimiçi Risklere Yönelik Algılarının İncelenmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir

Danışman: Doç Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ
(Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Başkan: Üye: Dr. Öğr. Üyesi Yücel KAYABAŞI
(Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Üye: Dr. Öğr. Şükran CALP
(Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı, Erzincan Üniversitesi)

.....

Tez Savunma Tarihi: 18/09/2019

Bu tezin Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Anneme ve Babama,

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın her evresinde benden yardımlarını ve desteğini esirgemeyen danışmanım Sayın Doç. Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ' a, teşekkür ederim. Gerekli durumlarda yardımlarıyla çalışmama katkı sağlayan Sayın Dr. Öğr. Üyesi Yücel KAYABAŞI'na teşekkür ederim. Yine, çalışmamda yardım isteğimi geri çevirmeyen Akdeniz Üniversitesi öğretim üyesi Sayın Doç. Dr. Alper SİNAN'a teşekkür ederim.

Tüm bu süreç boyunca maddi ve manevi olarak yanımda olan ailem, bütün hocalarım, meslektaşlarım ve arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DERSLERİNDE TEKNOLOJİ
KULLANIM DÜZEYLERİ İLE ÖĞRENCİLERİN KARŞILAŞTIĞI
ÇEVİRİMİÇİ RİSKLERE YÖNELİK ALGILARI
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)**

Tuğba BAYAR

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Ekim , 2019

ÖZ

Günümüzde internet sağladığı imkanların yanında birçok riski de beraberinde getirmiştir. Öğrencilerin maruz kaldıkları riskleri tespit edebilmek için sınıf öğretmenlerinin bu risklere yönelik algı seviyelerinin ve aynı zamanda teknoloji kullanım düzeylerinin tespiti önemlidir. Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmenlerinin derslerinde teknoloji kullanım düzeylerini ve çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Araştırma kapsamı olarak Antalya ili, Konyaaltı ve Muratpaşa ilçelerinde yer alan 3. ve 4. sınıf öğretmenleri seçilmiştir. 250 kişi ile yapılan araştırma tarama modeline uygun olarak planlanıp gerçekleştirilmiştir. Veriler Onur Dönmez (2015) “Çocuk ve Ergenlerin Karşılaştığı İnternet Risklerine Yönelik Algı Ölçeği” ve Öksüz ve Ak (2010) tarafından geliştirilen “Teknoloji Kullanım Düzeyi Belirleme Ölçeği” ölçekleri kullanılarak toplanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen

verilerin analizinde SPSS paket programı ve Microsoft Office Excel programları kullanılmıştır. Normallik testi yapıldıktan sonra bağımsız iki grubun karşılaştırılmasında Mann Whitney U testi, ikiden fazla gruplar için Kruskal Wallis testi ve post hoc testleri uygulanmıştır. Teknoloji düzeyleri ile algı düzeyleri için betimsel istatistikler yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre sınıf öğretmenleri bilgisayar, internet, video oynatıcılar ve data projektörü gibi teknolojileri; kelime işlemci ve veri sunumu gibi yazılımları derslerinde daha çok kullanmaktadırlar. Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi risklere yönelik algıları “tehlikeli olma” yönünde yüksektir. Kadın sınıf öğretmenlerinin risk algıları, erkek sınıf öğretmenlerine göre yüksektir. Sınıf öğretmenlerinin risk algıları güvenli internet kullanımı konusunda eğitim alma durumu ve okuttukları sınıf düzeylerine göre değişim göstermemektedir. Çevrimiçi risklerle karşılaşmayan öğretmenlerin karşılaşan öğretmenlere göre risk algıları daha fazladır. İnterneti daha fazla süre kullanan öğretmenlerin kullanmayanlara göre risk algıları yüksektir. Yine, internette sosyal ağları kullanan öğretmenlerin kullanmayanlara göre algıları yüksektir. Son olarak sınıf öğretmenlerinin teknolojiyi kullanma düzeyleri ile çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algıları arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Var olan ilişki ise düşük ve ters orantılıdır.

Anahtar kelimeler: Çevrimiçi risk algısı, Teknoloji kullanım düzeyi, sınıf öğretmeni.

Sayfa adedi: xvi+81

Danışman: Doç. Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ

PRIMARY SCHOOL TEACHERS' TECHNOLOGY USE SCALE IN LESSONS AND PERCEIVED ONLINE RISKS FOR CHILDREN

(Master's Thesis)

Tuğba BAYAR

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

October, 2019

ABSTRACT

Nowadays, the internet has brought many risks besides the opportunities that it provides. In order to identify the risks that the students are exposed, it is important to determine the perception levels and the level of technology usage of primary school teachers. The aim of this study is to examine the level of technology use of primary school teachers and the perceptions of children about online risks in terms of various variables. 3rd and 4th grade teachers in Konyaaltı and Muratpaşa districts of Antalya were selected as the scope of this study. The research conducted with 250 people was planned and carried out in accordance with the screening model. Data were collected using scales developed by Dönmez (2015) and Öksüz and Ak (2010). SPSS and Microsoft Office Excel software packages were used in the analysis of the data obtained within the scope of this study. After the normality test is performed, Mann Whitney U test is used for comparison of two independent groups. Also, Kruskal Wallis and post hoc tests are applied for more than two groups. Descriptive statistics are accomplished for technology and perception levels. According to the findings of the study, it is found that primary school teachers uses technologies such as computer, internet, video players and projection devices more often in their courses. They prefer to use word processing and projection devices in the

classroom. Results also showed that primary school teachers have high perception level for online risks. Risk perception level of female primary teachers is higher than male primary teachers. Primary teachers' risk perception do not change depending whether they are educated on the use of secure internet or according to grade levels that they teach. Teachers that do not experience online risks have higher risk perceptions than teachers that encounter online risks. Beside, teachers that spend more time on the internet have higher risk perceptions than those who do not use it that much. Again, teachers using social networks on the internet have higher perception levels than non-users. Finally, there is no significant relationship between primary school teachers' use of technology and online risk perception of students. It is low and inversely proportional.

Key Words: perceived internet risks, level of technology use, primary school teachers.

Page Numbers: xvi+81

Supervisor: Assoc. Do. Dr. Mehmet Arif  ZERBAŐ

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ.....	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLOLAR LİSTESİ.....	xiii
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ	xv
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
Problem Durumu	4
Araştırmanın Amacı	4
Araştırmanın Önemi	5
Sayıtlar	6
Sınırlılıklar	7
Tanımlar	7

BÖLÜM II.....	9
KAVRAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	9
Eğitim ve Eğitimin Amacı	9
Eğitimde Kullanılan Teknolojilerin Tarihi	10
Türkiye'de Eğitim Teknolojileri'nin Tarihi	10
Teknoloji	11
Teknolojinin Eğitimde Kullanılması	11
Teknoloji Kullanım Düzeyleri İle İlgili Araştırmalar	13
İnternette Karşılaşılan Riskler ve İnternet Güvenliği ile İlgili Araştırmalar	19
BÖLÜM III.	26
YÖNTEM.....	26
Araştırmanın Modeli	26
Evren ve Örneklem	26
Sınıf Öğretmenlerine Ait Demografik İstatistikler	27
Veri Toplama Araçları	30
Verilerin Toplanması	31
Verilerin Analizi	32
BÖLÜM IV.....	33
BULGULAR VE YORUM.....	33
Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular	33
Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular	36
Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular	38
Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular	53

Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular	57
BÖLÜM V	60
SONUÇ VE TARTIŞMA	60
Öneriler	64
BÖLÜM VI.....	66
KAYNAKLAR.....	66
EKLER	73
Ek 1. Öğretmenlerin Derslerinde Teknoloji Kullanma Düzeyi Ölçeği	74
Ek 2. Çocuk ve Ergenlerin Karşılaştığı İnternet Risklerine Yönelik Algı Ölçeği	76
Ek 3. İl Milli Eğitim Anket Uygulama İzni.....	79
Ek 4. Çocuk ve Ergenlerin Karşılaştığı İnternet Risklerine Yönelik Algı Ölçeği İzni	80
Ek 5. İlköğretim Okullarında Matematik Derslerinde Teknoloji Kullanım Düzeyini Belirleme Ölçeği İzni.....	81

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine İlişkin İstatistikler</i>	27
Tablo 2. <i>Sınıf Öğretmenlerinin Okuttukları Sınıf Düzeyine İlişkin İstatistikler</i>	28
Tablo 3. <i>Sınıf Öğretmenlerinin Risklerle Karşılaşp Karşılaşmama Durumlarına İlişkin İstatistikler</i>	28
Tablo 4. <i>Sınıf Öğretmenlerinin Güvenli İnternet Eğitimi Alıp Almama Durumlarına İlişkin İstatistikler</i>	29
Tablo 5. <i>Sınıf Öğretmenlerinin İnternet Kullanım Sıklıklarına İlişkin İstatistikler</i>	29
Tablo 6. <i>Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandıkları Teknolojilerin Dağılımı</i>	34
Tablo 7. <i>Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandıkları Yazılımların Dağılımı</i>	35
Tablo 8. <i>Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Teknoloji Kullanım Amaçlarının Dağılımı</i>	37
Tablo 9. <i>Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının Cinsiyete Göre U-Testi Sonucu</i>	38
Tablo 10. <i>Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının Okuttukları Sınıfa Göre U-Testi Sonucu</i>	39
Tablo 11. <i>Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının Risklerle Karşılaşp Karşılaşmama Durumlarına Göre U-Testi</i>	39
Tablo 12. <i>Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının Güvenli İnternet Eğitimi Alıp Almama Durumlarına Göre U-Testi Sonucu</i>	40
Tablo 13. <i>Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternet Kullanım Sıklıklarına Göre Kruskal-Wallis Testi Sonucu</i>	41
Tablo 14. <i>Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternet Kullanım Sıklıklarına Göre Post Hoc Testi Sonucu</i>	42

Tablo 15. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Sohbet etme’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu	43
Tablo 16. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Ders çalışma’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu	43
Tablo 17. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘E-posta ile haberleşme’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu	44
Tablo 18. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Bankacılık işlemleri gerçekleştirmek’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu	45
Tablo 19. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Oyun oynamak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu	45
Tablo 20. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Müzik dinlemek’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu	46
Tablo 21. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Araştırma yapmak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu	46
Tablo 22. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Alışveriş yapmak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu	47
Tablo 23. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Haberleri takip etmek’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu	48
Tablo 24. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Kişisel internet sitesi yayınlamak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu	48
Tablo 25. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Video izlemek/Dosya indirmek’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu.....	49
Tablo 26. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Sosyal ağları kullanmak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu	49
Tablo 27. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘E-devlet uygulamalarını kullanmak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu	50

Tablo 28. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Hobiler ya da meslekle ilgili tartışma gruplarına katılmak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu.....	51
Tablo 29. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Ürün ve hizmetlere ilişkin değerlendirme yapmak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu ...	51
Tablo 30. Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Diğer’ Etkinlikleri Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu	52
Tablo 31. Sınıf Öğretmenlerinin Çevrimiçi Risklere Yönelik Algıları	54
Tablo 32. Sınıf Öğretmenlerinin Çevrimiçi Algıları ve Teknoloji Kullanım Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Testi	58

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

ÇEKİRYÖ	Çocuk ve Ergenlerin Karşılaştığı İnternet Risklerine Yönelik Algı Ölçeği
TKDBÖ	Teknoloji Kullanım Düzeyi Belirleme Ölçeği
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
EU	Avrupa Birliği
TB	Teknolojik Bilgi
TPAB	Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi
TPİB	Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi

BÖLÜM I

GİRİŞ

Teknolojinin her geçen gün daha hızlı olan artışıyla ve yediden yetmişe kullanımının yaygınlaşmasıyla hayatımızda vazgeçilmez bir yeri olmuştur. Teknolojinin gelişimi ve değişimi eğitim ve öğretim alanında da kullanılmasını kaçınılmaz kılmıştır. Teknoloji önceleri eğitim-öğretim ortamlarının sadece belirli alanlarında kullanılırken sonraları derslerde kullanılmasını da zorunlu hale getirmiştir. Önceleri öğretmenlerin teknoloji kullanması bir tercihken ve kullanmayan öğretmenler çok fazla sorun yaşamazken, sonraları teknoloji kullanımı bir ihtiyaç olmuş ve teknolojiyi kullanmayan öğretmenler zorunlu olarak bunu kullanma durumunda kalmışlardır. Çünkü teknoloji tüm dünyada kullanılarak insanlara her geçen gün yenilikler sunmakta, çeşitli yazılım ve uygulamalarla eğitim öğretim faaliyetlerindeki çeşitlilik artmaktadır. Günümüzdeki çocukların teknolojiye olan düşkünlükleri ve buna bağlı olarak görsel ve işitsel algılarının yüksek olması öğretmenlerin derslerinde teknoloji kullanmalarını gerekli hale getirmiştir. Öğretmenler teknolojiyi bazen çocukların dikkatini derse çekmek için ders içinde, bazen derse hazırlık sürecinde, bazen de dersin değerlendirme aşamasında kullanabilmektedirler. Hangi aşamada kullanılırsa kullanılsın günümüzde öğretmenlerin derslerinde teknolojiyi ne düzeyde kullandıkları merak konusu olmuştur.

İnternet; yetişkinler için olduğu kadar çocuklar için de son derece eğlenceli bir dünya sunan, birçok kişiyle iletişim kurma fırsatı ve bilgilere hem hızlı hem de sınırsız bir

şekilde ulaşma imkanı sağlayan vazgeçilmez bir ortam halini almıştır. İçerisinde bu kadar eğlence, iletişim ve hız barındıran bu ortamın birçok riski de beraberinde getirmesi söz konusu olmuştur. Bu riskler çocukların bilgisayara virüs bulaştırması, casus yazılımların girmesine müsaade etmesi, bilgisayarı bozması gibi teknik zararlar; aşırı oyun oynama, içe kapanıklık, şiddet içerikli oyunlar oynama gibi fiziksel, sosyal ve psikolojik zararlar; zararlı içeriklere erişim, kötü niyetli kişilerle temas, istismar ve pedofili gibi hayati zararlar olarak gruplanmıştır. Yine aynı şekilde çocukların çevrimiçi ortamlarda yasa dışı içerikle karşılaşabilme, çevrimiçi ortamlarda kendilerini ve ailelerini tehlikeye atabilecek kişisel ve adres bilgilerini üçüncü şahıs kişilerle paylaşabilme, kendilerinden yaşça büyük kötü niyetli kişilerle ve suç örgütleriyle temas kurabilme gibi tehlikelerle karşı karşıya kalabileceği belirtilmiştir (Canbek ve Sağıroğlu, 2007).

Güvenliği sağlama konusunda en başta ebeveynlerin olduğunu söyleyen Çelen, Çelik ve Seferoğlu (2011) internetin olumsuzlukları ve internette çocukların karşılaşabileceği istenmedik durumlarda neler yapabileceğiyle ilgili olarak çocuklara yönelik bilgilendirme çalışmaları yapılması gerektiği ve bu bilgilendirme çalışmalarının yapılabileceği en uygun ortamın ise okullar olduğunu belirtmiştir. EU Kids Online Projesi de (2011, s. 23) internet güvenliğinin önce aile (%63), sonra öğretmenler (%58) ve daha sonra da akranlar (%44) tarafından verildiğini saptamıştır. Bu tespitle demografik ve ulusal çeşitlilikler olmasına rağmen her durumda aradaki farkın açık olduğu görülmektedir. Bu bilgilerden hareketle internet kullanan ve çevrimiçi risklere maruz kalan çocuklar için aileden sonra en önemli faktörün okul ve öğretmen olduğu söylenebilir.

Yine aynı raporda çoğu öğretmenlerin, aileler kadar olmasa da internet güvenliği konusunda çocuklarla yakından ilgili olduğu belirtilir. Hatta öğretmenlerin yarısından çoğunun çocuklarla genel olarak ve internet üzerinde yaptıkları şeylerle ilgili konuştuklarını ve beş çocuktan dördünün öğretmenlerinin onların onlineaktivitelerinin arabulucusu olduğunu iletmışlerdir (EU Kids Online Project, 2011, s. 24).

MEB Sınıf Öğretmenliği Özel Alan Yeterliklerine göre (2017) sınıf öğretmeni öğrencilerin bilimsel ve teknolojik kavramları doğru ve etkin kullanmalarını

sağlayabilme maddesi öğretmennin öğrencinin gelişimine uygun rehberlik etmesi ve uygun öğrenme ortamı hazırlaması maddeleri ile birleştiği zaman çocukların internet kullanımına yönelik bilinçlendirilmeleri ve karşılaşılabilecekleri çevrimiçi risklerden korunmalarında öğretmenlerin rollerini gözler önüne sermektedir.

Bu risklerin sadece aile ya da hükümetlerce ele alınması ve kalıcı bir çözüm getirmeyecektir. EU Kids Online Projesi'nde (2011, s. 29) Türk çocukları ve onların ailelerinin dijital okur-yazarlık becerileri yanısıra internet güvenliği becerilerini geliştirmek için eğitimsel girişimlere ihtiyaç duyduklarını ve bu girişimlerin sadece hükümet tarafından değil, sivil toplum örgütleri, medya ve üniversiteler de dahil tüm eğitim kurumları tarafından sağlanması gerektiği belirtilmiştir. Ailenin teknoloji kullanımı ve dijital okur-yazarlık becerilerinin düşük olması durumunda tüm bu eğitim kurumlarının içinde çocuğa en yakın kaynağın öğretmen olduğu düşünülebilir. Buradan hareketle sınıf öğretmenlerinin ilköğretimde çocukların maruz kalabileceği çevrimiçi risklere yönelik algılarının belirlenmesi gerekmektedir.

İnternet ortamında çocukların karşılaşılabileceği çeşitli risklere yönelik sınıf öğretmenlerinin algılarının belirlenmesinin gerekli olduğu kadar, aynı zamanda bu öğretmenlerin teknolojiyi hangi düzeyde kullandıklarının belirlenmesi de bir o kadar gereklidir. Öğretmenlerin teknolojiyi kullanma düzeylerinin belirlenmesi, öğrenme-öğretme süreci ile teknolojiyi birleştirme ve öğrencilerini de bu konuda bilinçli ve yeterli duruma getirmeleri açısından hayati bir öneme sahiptir. Teknolojiyi kullanan ve teknolojiyi kullanırken risklerin tehlike boyutunun farkına varan öğretmenler, teknolojiyi kullanan, internette nelerin tehlikeli olduğunu ve kendisine ve yakınlarına zarar verebileceğinin farkına varan öğrenciler yetişmesine katkı sağlayacaklardır (Durmaz, 2017, s. 35).

Problem Durumu

Teknolojinin eğitim-öğretim ortamlarında kullanılması ve öğrencilerin teknoloji konusundaki bilgi ve becerilerinin gelişmesi sınıf öğretmenlerinin teknoloji kullanım düzeyleri ile doğrudan ilişkilidir. Teknolojik gelişmelerin farkında olan ve teknolojiyi etkin olarak kullanan öğretmenler teknoloji ile iç içe olan yeniliklere ve gelişmelere açık bireylerin oluşturduğu bir toplumun inşası için oldukça önemlidir.

İnternet sunduğu zengin içerikler ve dikkat çekici etkinliklerle hem çocukların ilgisini çekmiş hem de birçok riski de beraberinde getirmiştir. Bu riskler hakkında çocuğun etrafındaki kişilerin ne kadar farkında olduğunun bilinmesi önemlidir.

Sınıf öğretmenleri çocuklar açısından bazen ebeveynlerinden sonra gelen en yakın kişi olabiliyorken bazen de çocuğun sevgisini ve güvenini kazanarak ailesinden bile daha yakın gelebilmektedir. Yine öğretmenin zaman zaman aile ile öğrenci arasında adeta bir köprü görevi gördüğünden de söz edilebilir. Hatta öğretmen öğrencinin akranlarıyla olan ilişkisini de gözlemleyebilmektedir. Bu sebeple ilkokulda sınıf öğretmenin öğrenci üzerinde büyük bir etkisi vardır. Çocuklar için bu kadar büyük bir etkiye sahip olan sınıf öğretmenlerinin derslerinde teknolojiyi kullanma konusunda ne durumda olduklarının öğrenilmesi ve çocukların internette karşılaştıkları risklere ilişkin algılarının ne durumda olduğunun belirlenmesi gerekmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmenlerinin derslerinde teknolojiyi kullanma düzeylerini belirlemek ve öğrencilerin karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının, cinsiyet, güvenli internet kullanımı konusunda eğitim alma, çevrimiçi risklerle karşılaşma, internet kullanma sıklığı, internetteki etkinlikleri kullanma durumlarına göre değişip değişmediğini incelemektir.

Bu genel amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Sınıf öğretmenleri derslerinde teknolojiyi hangi düzeyde kullanmaktadırlar?
2. Sınıf öğretmenlerinin derslerinde teknolojiyi kullanma amaçları ne düzeydedir?
3. İlköğretim öğrencilerinin internette karşı karşıya kaldıkları risklere ilişkin sınıf öğretmenlerinin algıları;
 - a. cinsiyetlerine
 - b. sınıf düzeyine
 - c. etrafında bu risklerle karşılaşma durumlarına
 - d. güvenli internet kullanımı konusunda önceden eğitim alıp almama durumlarına
 - e. interneti ne kadar sıklıkla kullandıklarına
 - f. internetteki birtakım etkinlikleri gerçekleştirme durumlarına göre farklılık göstermekte midir?
4. İlköğretim öğrencilerinin internette karşı karşıya kaldıkları risklere ilişkin sınıf öğretmenlerinin algıları hangi düzeydedir?
5. Sınıf öğretmenlerinin derslerinde teknolojiyi kullanma düzeyleri ile ilköğretim öğrencilerinin internette karşı karşıya kaldıkları risklere ilişkin algıları arasında ilişki var mıdır?

Araştırmanın Önemi

Günümüzde internet kullanım yaşının giderek düşmesi ve kullanım sıklığının artması çocukların internet ortamında karşılaşabileceği risklere her geçen gün daha fazla maruz kaldığının göstergesidir. Çocukların bu risklerden korunmaları için sınıf öğretmenlerinin bu risklere karşı farkındalığı çok önemlidir. Özellikle ilköğretim birinci kademedeki öğrencilerin öğretmenlerine olan bağlılığı ve güveni, öğretmenlerin bu konudaki farkındalığı ile yakın ilişkilidir. Bu nedenle sınıf öğretmenlerin çevrimiçi risklere karşı olan algılarının ne olduğunun incelenmesi bu konuda öğrencilerine ne kadar katkıda

bulunabileceklerini fark etmelerini sağlayacaktır. Bu bağlamda bu araştırma getireceği çözüm önerileri ile bu konuya ışık tutmuştur. Ayrıca ilköğretim birinci kademe öğretmenlerine yönelik yapılacak yeni çalışmalar için yol göstericidir.

Öğretmenlerin teknoloji kullanım düzeylerinin belirlenmesi, öğrencilerin internette karşılaşabilecekleri riskler açısından farkındalıklarını artırması ve bu konuda onların daha fazla araştırma yapmasını sağlaması bakımından önemlidir.

Öğrencilerin internette karşı karşıya kaldıkları riskler ve onları bu risklerden korumak için birçok araştırma bulunmaktadır. Fakat bu konu ile ilgili çocuklara en yakın olan ebeveylar ve öğretmenlere dair literatürün azlığı sebebiyle bu araştırma alana önemli bir katkı sağlayacaktır.

Araştırma derslerde teknoloji kullanmanın önemini vurgulaması, teknoloji kullanımının kaçınılmazlığından hareketle teknoloji-çocuk ilişkisini ele alması ve çözüm önerileri getirmesi bakımından öğretmenlere, ailelere, topluma ve bilime katkı sağlaması bakımından da önemlidir. Yine bu çalışma teknoloji kullanımı ve çocuğun birbirinden ayrı tutulamayacak bileşenler olması ve bu noktadan hareket edilerek çalışmalara yön verilmesini hatırlatması bakımından da önem taşımaktadır.

Sayıtlar

1. Araştırmada kullanılmış olan anketleri, araştırmaya konu olan öğretmenlerin samimi ve doğru cevaplandıkları varsayılmıştır.
2. Araştırmada kullanılan ölçeklerin araştırma sorularını ölçtüğü varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

1. Bu araştırmada konu, sınıf öğretmenlerinin derslerinde teknoloji kullanım düzeylerini ve çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarını çeşitli değişkenler açısından incelenmesiyle,
2. 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Antalya ili merkez ilçe ilkokullarında görev yapan ve 3. - 4. sınıfları okutan sınıf öğretmenleri ile,
3. Elde edilen bilgiler ölçeklerdeki sorularla,
4. Çalışmaya katılan öğretmenlerin verdikleri cevaplarla sınırlı olacaktır.

Tanımlar

Teknolojik Bilgi (TB): “Kitap, tahta gibi standart veya dijital video, hikâyeleme, web” gibi gelişim gösteren teknolojik ürünler ile alakalı bilgidir (Konokman, Yelken ve Tokmak, 2013).

Teknoloji Kullanım Düzeyi: Kaleli Yılmaz (2012; 28-29) teknoloji kullanım düzeylerini şu sözleriyle ifade etmektedir:

Hughes (2005) teknoloji kullanım düzeylerini belirlemek için üç farklı düzey tanımlamıştır. Bu düzeyler Düzey-1 (Değiştirme-Replacement), Düzey-2 (Genişletme-Amplification) ve Düzey-3 (Dönüştürme-Transformation) olarak adlandırılmaktadır. Literatür incelendiğinde yapılan çalışmalarda, Hughes’in (2005) aşamalarına ek olarak bir de teknolojinin hiç kullanılmadığı Düzey-0’ın tanımlandığı görülmüştür (Akkoç, Özmantar, Bingölbali, Demir, Baştürk ve Yavuz, 2011; Demir, Özmantar, Bingölbali ve Bozkurt, 2011).

Siber Zorbalık: Sosyal medya, video yorumları,metin mesajları, e-posta ve benzerleri üzerinden güç kaygısı taşıyıp teknolojiyi bu amaçla kullanarak, insanları belirli periyodlarla her açıdan rahatsız ederek kişi ya da kişilere karşı yapılmış olan bir tür saldırdır. (Keller,2012, s. 22).

Sanal zorbalık: Karşı tarafa rahatsızlık vermek amacıyla internet ve dijital araçları (bilgisayar, cep telefonu, tablet vb.) da kullanarak birçok ileti vasıtalarıyla kasıtlı olarak

aralıksız bir şekilde yapılan eylemler olarak isimlendirilmiştir (Belsey, 2004; Hinduja ve Patchin, 2006; Smith ve diğerleri, 2006; Perren ve Sticca, 2013; Willard, 2005).

Risk: Zarara uğramaya ya da kaybetmeye açık durumda olmaktır (Morgan'dan aktaran Dönmez ve Odabaşı,2015, s. 11).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmanın amaçları doğrultusunda hazırlanan kuramsal çerçeve sunulmuştur. Buna bağlı olarak teknoloji, teknolojinin eğitimdeki rolü, eğitimde teknoloji kullanmanın faydaları, ilkökul öğretmenlerinin teknoloji kullanımı, internet ve kullanımı, internette karşılaşılan riskler, çocuk ve riskler başlıkları altında toplanmıştır.

Eğitim ve Eğitimin Amacı

Marginson (2006) eğitimi öğrencilerin kendi düşüncelerini, tarihsel durumlarını, kültürlerini hayal etmek, öğrencileri iletişime hazır hale getirmek, farklı biçimlerde düşünebilmek ve öğrencileri çok yönlü geliştirmek olarak tanımlamıştır.

Eğitim, sadece belli bir takım davranışları kazandıran bir sistem değil aynı zamanda bilgilerin geliştirilmesi ve gerekli ortamlarda uygulama yapmak için faaliyetlerin organize

edilmesini de ihtiva etmektedir. Eğitim kavramı içinde öğrenme süreçleri de göz önünde bulundurulmalıdır. Eğitim-öğretim ortamlarının, öğrenciler tarafından istenilen ve aranan ortamlar olması ve istediğimiz zaman bu ortamların zenginleştirilmesi gerekir. Bu zenginleştirme faaliyetleri teknolojinin eğitimde kullanılması ile sağlanabilir. Bu noktada eğitim teknolojisi disiplini ortaya çıkmaktadır. Eğitimin en önemli amacının bireyi etkili bir şekilde yetiştirmek, zihinsel gelişimlerini sağlamak olması gerekir. Bu

yetiştirme, geliştirme sũreçleri, ȳğrenme ve ȳğretme ortamlarında olduğuna gȳre bu ortamlarda eğitim teknolojileri kullanılırsa ȳğrenmelerin de daha çok kalıcı ve etkili olacağı açık bir şekilde ortadadır. Bilimsel ve teknolojik eğitimin gerekliliğinden yola çıkarak eğitim ve teknolojinin aralarındaki ilişkinin incelenmesi eğitim kavramının tũm boyutlarıyla anlaşılmasını sağlayacaktır (İşman 2005).

Eğitimde Kullanılan Teknolojilerin Tarihi

1970 yıllarında Dick and Carrey sayesinde eğitsel tasarım kavramı ortaya çıkmıştır ve gȳrsel işitsel ȳğretim kavramı yerine eğitim teknolojileri terimi kullanılmaya başlanılmıştır. Amerikan Birleşik Devleti Silahlı kuvvetleri bile ȳğretim tasarımı modelini kullanmaya başlamıştır (Seels & Richey, 1994).

1980 yıllarında ise Clark, Schramm, Kozma etkisiyle birlikte bilgisayar tasarımı ve psikoloji entegre edilme sũrecine girilmiştir. Medya iletişimi kullanılırken iç sektȳrũnde de bilgisayarlı ȳğretim tasarımı modeli kullanılmaya başlanılmıştır (Seels& Richey, 1994).

1970’lerden itibaren teknoloji, eğitim sektȳrũne girmiş ve devrim niteliğini taşımaktadır. Teknoloji ortaya çıktığı zamandan beri eğitimi etkilemiş, eğitim de teknolojiye uyum sağlamak durumunda kalmıştır.

Tũrkiye’de Eğitim Teknolojileri’nin Tarihi

1960’lı yıllarda ũlkemizde kalkınma planları kapsamında teknoloji kullanımı ve yayılımı incelenmeye başlanılmıştır (Avcı, Kurtoğlu & Seferoğlu, 2010).

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı kapsamında 1963-1967 yıllarında TũBİTAK ve Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu kurulmuştur. 1973-1977 Beş Yıllık Kalkınma Planlarında konu olarak ȳne çıkanlar teknolojik gelişme ve transferi olmuştur. Dȳrdũncũ Beş Yıllık Kalkınma Planı kapsamında ilk defa teknoloji politikaları konu alınmıştır. 1960-1970 yıllarında ȳnceden teknoloji desteklenirken bu dȳnemde uygulamalı doğa

bilimi desteklenmiştir. Türkiye’de ilk kez 1983-2003 yıllarında bilim ve teknoloji politikası detaylı bir şekilde ortaya çıkarılmıştır ve teknoloji konusunda öne çıkarılacak noktalar belirlenmiştir ve Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu(BTYK) bir kurum ortaya çıkarılmıştır (Tübitak-Btp, Ocak 1999,Ankara). “Yedinci beş yıllık kalkınma planında teknoloji kullanımında” (MEB Dergisi, 2003). Türkiye’de de teknoloji entegrasyonunun önemi, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK)’nın “Vizyon 2023: Bilim ve Teknoloji Stratejileri”projesinde; gündelik hayat içerisinde üretim sırasında bilim ve teknolojiyi kullanabilen bir toplum olma hedefi belirlenmiştir. Bu amaçla 2010 yılında Fatih projesi uygulanmaya başlanmıştır. Fatih Projesi’nde öğretmenlerin teknolojiyi yeterli şekilde kullanamadığı belirlenmiştir (Keleş & Turan, 2015).

Teknoloji

Hayatımızın neredeyse her alanına giren, her geçen gün değişip yenilenen teknoloji yaşamımız için adeta vazgeçilmez olmuştur. İnsanlar hayatlarını daha yaşanabilir bir hale getirmek için doğaya karşı bir üstünlük kurma çabasına girmişlerdir (Forssell, 2011).

Günümüzde her alanda etkisini gösteren teknolojinin eğitim hayatında da var olması kaçınılmazdır. Her geçen gün yeni bir teknolojiyle karşılaşmak eğitim ve öğretimde birçok fırsat sunarak hayatımızı daha kolay bir hale getirmektedir.

Teknolojinin Eğitimde Kullanılması

Toplumun ihtiyaçlarına ve çağın gerektirdiklerine göre bilgiyi işleyen, sunan, paylaşan; teknolojiyi eğitim ile birlikte rahatlıkla kullanabilen bireylere ihtiyaç duyulmaktadır (Anagün, 2011).

Sanchez, Salinas ve Haris (2011)’de Bilgi ve İletişim Teknolojileri’nin derslerde kullanımının eğitimde kaliteyi ve fırsat eşitliğini arttıracaklarını ifade etmişlerdir.

Bilgi teknolojilerinde, teknolojiye erişim sağlanan kaynaklarda ve bilgiye ulaşma olanaklarında meydana gelen değişimler, insanların bilgi ve bu bilgilere ulaşım kaynaklarıyla devamlı olarak ilişki içinde bulunmasını ve bununla beraber süreçleri takip etmesini gerektiren bir yapıya zemin hazırlamaktadır (Özel, 2016: 271).

Bilgisayar teknolojisi eğitim teknolojileri içerisinde ilk başta bilinenlerdendir. Bilgisayarla birlikte projeksiyon, akıllı tahta gibi teknolojik araçlar günlük yaşantımızın hemen her noktasında çok fazla kullanılan bilgisayarlar, eğitim öğretimi etkilemektedir. Bilgisayar teknolojileri gün geçtikçe eğitim öğretim ortamlarında daha sık kullanılmaktadır (Deniz'den akt. Barut, 2015).

Silverman eğitim teknolojilerini göreceli eğitim teknolojisi ve yapısal eğitim teknolojisi olmak üzere ikiye ayırmıştır. Göreceli eğitim teknolojisi araç gereç ve sistemlerle ilgidir. Yapısal eğitim teknolojisi ise ölçme aracı geliştirme ve sonuçlarını analiz etme ile ilgili kullanılacak araçlar ve sistemlerdir (Alpar, Batdal ve Avcı, 2007).

Kılıç (2011) müfredatta olan fakat sınıf içerisinde yapılamayacak olan çalışmaların bilgisayar ortamında yapılabileceği, bunun sonucunda, çocukların duyularına hitap edilerek derse ilgisinin arttırılacağı ve ders konularının somut hale gelmesiyle öğrenme kalıcı bir hale gelecektir. Bu çerçevede, öğretmenlerin sınıfında bütün teknolojileri planlama, uygulama ve değerlendirme aşamalarını gerçekleştirmeleri gerekmektedir.

Sınıf ortamında kullanılacak olan teknolojinin materyal geliştirme mantığından farklı olduğunun bundan dolayı öğretmenlerle birlikte etkileşimli olarak çalışılması gerektiğini anlamak gerekmektedir (Orhan, 2015).

“Öğretmenlerin dijital teknolojilerden etkilenmekte olan eğitim sistemini desteklemede çok önemli bir rolü vardır” (Passey, 2014, s.169). Öğretmen ve öğrencinin ihtiyaçları da teknolojinin gelişmesiyle değişmektedir (Benson ve Chik, 2016).

Teknoloji Kullanım Düzeyi ile İlgili Araştırmalar

Erdemir, Bakırcı ve Erduran (2009) iki eğitim fakültesinde öğrenim gören ilköğretim matematik, fen bilgisi, sosyal bilgiler, okulöncesi, sınıf ve Türkçe öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 325 öğretmen adayının öğretimde interneti, bilgisayarı ve öğretim amaçlı teknolojiyi farklı değişkenlere göre kullanabilme ve hazırlayabilme beceri düzeyleri hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Öğretmen adayları, arama motorlarını kullanmada yeterli olduklarını, interneti ve bilgisayarı öğretim amaçlı kullanmada kendilerini yetersiz hissettiklerini, öğretim amaçlı basit materyalleri hazırlayabilirlerken, karmaşık ve çok amaçlı öğretim cihazlarını hazırlayamadıklarını söylemişlerdir. Kadın öğretmen adaylarının öğretim amaçlı teknolojiyi kullanabilme özgüvenlerinin erkek öğretmen adaylarından daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Adıgüzel (2010) Şanlıurfa ilköğretim okullarındaki öğretmenlerin öğretim teknolojilerini kullanma düzeylerine bakılmıştır. Eğitim teknolojileri yönünden ilköğretim okullarının yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin en fazla yazılı ve basılı gereçleri, en az ise görsel-işitsel araçları kullandıkları belirtilmiştir. Katılımcıların görüşlerine göre, öğretmenlerin mevcut teknolojileri yeterli olarak kullanmadıkları ifade edilmiştir.

Usta ve Korkmaz (2010) Sınıf Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ana bilim dallarında öğrenim gören toplam 106 öğretmen adayının öğretmenlik mesleğine karşı tutumları ve bilgisayar yeterlikleri ile teknoloji kullanımına karşı tutumları arasında nasıl bir ilişki olduğu incelenmiştir. Öğretmen adaylarının yaklaşık %25’lik kısmı yeterli bilgisayar becerilerine sahip olmadıklarını, buna karşın %75’lik kısmı ise yeterli bilgisayar becerilerine sahip oldukları sonucu çıkmıştır. Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin kendilerini sosyal bilgiler öğretmenliği öğrencilerine göre bilgisayar yeterlik düzeyleri açısından daha yeterli olarak algılamalarına rağmen bu farklılık anlamlı bulunmamıştır. Çalışmada öğretmen adaylarının teknolojinin lisans programına etkisine ve eğitimde teknolojinin olumlu etkisine olan inançları yüksek bulunmuş ve bu inanç düzeylerinde bölümlere göre farklılık olmadığı sonucu çıkmıştır. Öğretmen adaylarının bilgisayar

yeterlilik düzeylerine ilişkin algı düzeylerine bağlı olarak hem öğretmenlik mesleğini sevmeye hem değer vermeye hem de uyuma ilişkin tutum puanlarının ise artış gösterdiği belirtilmiştir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin algılarının olumlu yönde olduğu ve bu olumlu algı düzeyinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumu olumlu yönde etkilediği; öğretmen adaylarının teknoloji okur-yazarlık düzeyleri arttıkça da teknoloji kullanımına yönelik bu olumlu tutumun yükseldiği sonucu çıkarılmıştır.

Kılıç (2011) bilgisayar sayesinde öğretmenlerin ders ortamında öğrencilere normalde gösteremeyeceği her şeyi gösterebildiğini, böylelikle öğrencinin duyu organlarına hitap edebildiğini ve derslerin daha verimli hale gelerek öğrenmenin kalıcılığının sağlandığını vurgulamıştır. Bunun için öğretmenin ders ortamında gerekli bütün teknolojileri kullanabilmesi için ortam sağlanması gerektiğini savunmuştur.

Shapley ve diğerleri (2011) tarafından yapılan araştırmada ortaokul öğrencilerinde teknoloji kullanımının ders içi etkileşim üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 21 ortaokul öğrencisi dâhil edilmiş, araştırmanın sonunda derslerde teknolojik ders materyali kullanımının ders içi etkileşimi olumlu yönde etkilediği rapor edilmiştir.

Al-Awidi ve Alghazo (2012) öğretmen adaylarının teknoloji kullanımlarının teknoloji özyeterlik algılarını etkileyip etkilemediğini belirlemek amacıyla 7337 öğretmen adayıyla bilgisayar teknolojileri entegrasyon çalışması yapmışlardır. Araştırma sonucunda; teknolojik araçların kullanımının teknoloji özyeterlik algısını etkilediği ve özyeterliğin en çok etkin doğrudan deneyimlerden etkilendiği ortaya çıkmıştır.

Çetin, Çalışkan ve Menzin (2012) Niğde Üniversitesi, Eğitim Fakültesinde 2010-2011 öğretim yılında öğrenim görmekte olan 642 öğretmen adaylarının teknoloji yeterlilikleri ile teknolojiye yönelik tutumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmaya göre öğretmen adaylarının teknolojiye yönelik olumlu tutum içerisinde oldukları ve orta düzeyde teknoloji yeterliliğine sahip oldukları bulunmuştur. Teknoloji yeterliliği ve teknolojiye

yönelik tutumlara yönelik elde edilen ortalamalar birkaç değişkenler açısından karşılaştırılmış ve değişkenler arasında anlamlı farklılıklar görülmüştür. Ayrıca öğretmen adaylarının teknoloji yeterlilikleri ve teknolojiye yönelik tutumları arasında orta düzeyde, anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Demirhan (2012, s.45-50) 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılında Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı merkez ilçedeki 100 eğitim kurumunda görev yapan 215 Fen ve Teknoloji öğretmenin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanım sıklığını bulmaya yönelik bir çalışma yapılmıştır. Çalışmaya göre öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun BİT'i özellikle ders planları için bilgi toplamak, ders notları oluşturmak ve değerlendirme yapmak, fenle ilgili animasyon veya eğitim yazılımlarını göstermek için kullandıkları bulunmuştur. Çalışmada yer alan öğretmenlerin öğrencilerle, meslektaşlarıyla, öğrenci velileriyle veya idarecilerle iletişim için veya öğrencilere elektronik ortamda ders notu yollayıp almak için interneti kullanmadıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin cinsiyetlerinin BİT'i öğretim, iletişim ve idari alanlarında kullanma sıklıkları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin daha önce BİT ile ilgili bir sertifika veya kurs programına katılma durumlarının BİT'i idari, iletişim ve öğretim alanlarında kullanma sıklıklarını etkilediği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin çalıştıkları yerleşim biriminin ve kurumun BİT'i idari, iletişim ve öğretim alanlarında kullanma sıklıklarını etkilemediği yapılan analizler sonucunda belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin öğrenim durumlarının ve mezun oldukları alanın da BİT'i idari, iletişim ve öğretim alanlarında kullanma sıklıklarını etkilemediği ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin yaşlarının ve kıdem yıllarının BİT'i idari, iletişim ve öğretim alanlarında kullanma sıklıkları arasında anlamlı bir fark oluşturmadığı yapılan araştırma sonucunda ortaya çıkmıştır.

Ekici ve Uçak (2012) ilköğretim öğrencisinin internette bilgi arama davranışlarını incelemek amacıyla bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Çalışma ortaokulda öğrenim gören 149 sekizinci sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Araştırmaya göre öğrencilerin bilgiye ulaşmada interneti kullanmayı çok fazla tercih ettikleri ve buna ilk sırada yer verdikleri

görülmüştür. Yine interneti birçok bilginin kolaylıkla bulunabileceği, sürekli olarak yenilenen en taze bilgilerin bulunduğu bir ortam olarak algıladıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin internetten ödev yaparken kullandıkları kaynakları nereden aldıklarını belirtmelerine gerek olmadığı yönünde görüşleri tespit edilmiştir.

Sırakaya ve Seferoğlu (2013) öğretmen adaylarının problemli internet kullanımlarının demografik değişkenlere göre incelenmesi amacıyla Ahi Evran Üniversitesinde öğrenim gören 226 kişi ile çalışma yapılmıştır. Erkek öğretmen adaylarının kadın öğretmen adaylarına göre problemli internet kullanımlarının daha fazla olduğu görülmüştür. Yine bilgisayarlı olanların bilgisayarlı olmayanlara göre problemli internet kullanımlarının yüksek olduğu sonucu çıkmıştır. Öğretmen adaylarının kaç yıldır interneti kullandıklarına göre problemli internet kullanımı anlamlı bir değişkenlik göstermemiştir. Öğretmen adaylarının günlük internet kullanım sürelerinin artmasına bağlı olarak problemli internet kullanımının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ayas ve Horzum (2013) ilköğretim öğrencilerinin ebeveynlerinin internet tutumlarını saptamak ve çeşitli değişkenler açısından incelemek amacıyla bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Bu çalışma Samsun ili merkezindeki ilköğretim ikinci kademedeki öğrenim gören 407 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre ihmalkar tutumu olan ailelerin çocuklarının otoriter, müsamahakar ve demokratik tutumu olan ailelerin çocuklarına göre internet bağımlılıklarının yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırmaya göre öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça internete olan bağımlılığın da arttığı görülmüştür. Yine araştırmanın bir başka sonucuna göre internet kullanma becerisi çok iyi olan öğrencilerin internet bağımlılığının yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Çifçi (2013), yüksek lisans tezinde edebiyat öğretiminde teknoloji kullanımının oluşturulması, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma 100 öğrenci ile yapılmıştır. Tüm edebiyat öğretmenleri ve okul müdürü ile de mülakat görüşmeleri gerçekleştirilerek veriler toplanmıştır. Ayrıca, 5 farklı edebiyat dersi gözlemlenerek edebiyat öğretmenlerinin teknoloji kullanım seviyeleri ve süreleri ayrıntılı olarak analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda edebiyat öğretmenlerinin teknoloji kullanımı

konusunda büyük problemler yaşadıkları, teknolojik kullanım düzeyi ile ilgili olarak öğrenci ve öğretmen görüşleri arasında büyük farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, teknoloji kullanımı sürecinde oluşan problemler ile ilgili olarak bazı çözüm önerilerinde bulunulmuştur.

Özgen, Narlı ve Alkan (2013) matematik öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi (TPAB) düzeylerini belirlemek ve teknoloji kullanım sıklığı algısının TPAB üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla ilköğretim ve ortaöğretim matematik öğretmenliğinde öğrenim gören 340 öğretmen adayı ile çalışılmışlardır. Çalışma sonucunda öğretmen adaylarının TPAB puanlarında, teknoloji kullanım sıklığı algısına göre anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Ayrıca, teknoloji kullanım sıklığı algısı olumlu olan öğretmen adaylarının diğer öğretmen adaylarına göre; teknolojik bilgi (TB), teknolojik alan bilgisi (TAB), teknolojik pedagojik bilgi (TPB) ve teknolojik pedagojik alan bilgisi (TPAB) alt faktörlerinde daha üst düzeyde oldukları ortaya konulmuştur.

Şimşek, Bağçeci, Demir, Kinay (2013) öğretim elemanlarının teknopedagojik eğitim yeterliliklerini incelemişlerdir. Çalışma 2012- 2013 yılının güz döneminde Türkiye’de bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde görev yapan 132 öğretim elemanı ile yürütülmüştür. Çalışma sonucunda öğretim elemanlarının TPİB(Teknolojik pedagojik alan bilgisi)’lerinin ileri düzeyde eğitim yeterlik düzeyi olduğu; unvanlarına, bölümlerine ve cinsiyetlerine göre puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Yaş grupları açısından TPİB puan ortalamaları arasında 31-40 ile +50 yaş grupları arasında 31- 40 yaş grubu lehine orta etki büyüklüğünde anlamlı fark olduğu ortaya çıkmıştır.

Burmabıyık (2014), yüksek lisans tezinde, öğretmenlerin teknolojik pedagojik içerik bilgilerine yönelik özyeterlilik algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesini amaçlamıştır.. Araştırma 2013-2014 eğitim öğretim yılında Yalova ilinde görev yapan 400 öğretmen ile yürütülmüştür. Araştırma sonucuna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin TPİB çerçevesinin alt bilgi alanlarına yönelik öz-yeterlilik algıları, cinsiyet, yaş mezun oldukları fakülte, branş ve meslekteki kıdem değişkenlerine göre

anlamalı farklılık göstermemektedir. Tüm bunların yanında araştırmaya katılan öğretmenlerin TPİB çerçevesi boyutlarındaki öz-yeterlik algılarının birbirini pozitif olarak etkilediği görülmüştür. Bu sonuçla öğretmenlerin TPİB çerçevesinin boyutlarının bütününde artış ya da azalış gösterebileceği ortaya konulmuştur.

Sarı ve Kunt (2014) Afyonkarahisar ili Sandıklı ilçesinde öğrenim görmekte olan toplam 417 ilkokul ve ortaokul öğrencisinin sınıf düzeylerine göre internet kullanım durumlarının belirlenmesi amacıyla bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Öğrencilerin evlerinde bilgisayar ve internete sahip olma durumlarının; anne babanın öğrenim durumunun yüksek olmasına, ailenin aylık gelirine, sınıf düzeylerine göre arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin internette belli adreslere girerken bunun için en çok arama motorlarını kullandıkları, ebeveyn ve öğretmenlerin bu konudaki yardımlarının az olduğu görülmüştür. Öğrencilere bilgisayarı ne için kullandıkları sorulduğunda en çok oyun oynamak ve araştırma yoluyla ödev yapmanın olduğu tespit edilmiştir.

Şimşek (2015) yüksek lisans tezinde, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin tutum ve görüşlerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada, öğretmen adaylarının teknolojiye yönelik tutumları üzerinde, öğretim görevlilerinin derslerde teknolojik araç kullanım durumlarının, sınıfların teknolojik donanım durumunun ve derslerde internete bağlanma durumunun etkili olduğu bulgulanmıştır.

Güven ve Yılmaz (2016), tasarlanan hizmet-içi kursunun öğretmenlerin teknoloji kullanımlarını ne düzeyde etkilediğini belirlemek amaçlı bir çalışma yapmışlardır. Çalışmanın bulguları incelendiğinde hizmet-içi eğitim kursu sonrasında öğretmenlerin, geleneksel uygulamalardan farklı olarak kavramların, ilişkilerin öğrenci merkezli keşiflerle yapılandırılması ve derin kavramsal anlam oluşturulması amacıyla teknolojiden faydalandıklarını ve derslerinde sıklıkla teknolojiyi kullandıkları görülmüştür. Bu bağlamda tasarlanan kursun öğretmenlerin teknoloji kullanım düzeylerine olumlu bir etki yaptığı sonucu elde edilmiştir.

Izadpanah ve Alavi (2016) “hazırlık okuyan lise öğrencilerinin öğrenme sürecinde bilgisayar teknolojisini kullanma algıları: avantaj ve dezavantajları” adlı çalışmalarında, okullarda bilgisayar teknolojisini kullanılmasının birçok fayda sağladığını bulgulamışlardır. Bu faydaları; öğrenci motivasyonunu arttırdığı, daha fazla bilgiye erişme olanağı sağladığı, sınıf içerisinde bağımsız bir şekilde öğrenmeyi kolaylaştırdığı, cazibeli olduğu, çeşitli kaynakların kullanılmasına imkân verdiği (resimler, videolar, uygulamalar vb...), öğrencilerin bilgisayar becerilerini geliştirdiği ve gelişmiş okuma deneyimi kazanmalarına fırsat verdiği şeklinde sıralamışlardır.

Giunchiglia ve diğerleri (2018) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin bilgisayarda sıklıkla kullandıkları sosyal medya uygulamalarının akademik başarı üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 72 üniversite öğrencisi gönüllü olarak dâhil edilmiştir. Araştırmanın sonunda üniversite öğrencilerinde sosyal medya kullanımının akademik başarıyı olumsuz yönde etkilediği rapor edilmiştir.

İnternette Karşılaşılan Riskler ve İnternet Güvenliği ile İlgili Araştırmalar

Erdur-Baker ve Kavşut (2007) lise öğrencileriyle gerçekleştirdikleri araştırmalarında lise öğrencilerinin siber zorbalık yapma ve mağdur olma durumlarını incelemiştir. Araştırmaya göre siber zorbalık yapma durumu erkek öğrencilerde kız öğrencilere oranla daha fazladır. Siber zorbalığa maruz kalma durumu ile cep telefonu ve çevrimiçi iletişim araçlarını kullanma durumu arasında pozitif yönlü bir bağ vardır. Gelir, sınıf, yaş değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır.

Ortaokul ve liselerde okuyan öğrencilerle yapılan bir çalışmada öğrencilerin siber zorbalık deneyimleri ve bunlarla mücadele stratejileri mercek altına alınmıştır. Öğrencilerin 5’te 1’i siber zorbalıkla karşı karşıya geldiklerini belirtmiştir. Erkek öğrencilerin siber zorbalık yaşama durumu kız öğrencilere göre daha fazla çıkmıştır. Ek olarak erken ergenlik çağındaki öğrencilerin siber zorbalıkla karşılaşma riskinin daha fazla olduğu gözlemlenmektedir. Siber zorbalık durumu yaşayan erkek öğrenciler kız

öğrencilerine göre daha aktif mücadele teknikleri kullanmaktadırlar. (Burnukara ve Uçanok 2010).

Baker ve Tanrikulu (2010) Türkiye’deki yaşları 10 ile 14 arasında değişen ikinci kademe ilköğretim öğrencileri arasında siber saldırıya maruz kalanların psikolojik durumlarını incelemek amacıyla bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre 14 yaşındaki kız çocuklarının siber saldırı puanları diğer yaş grubundaki kız öğrencilerden göre daha yüksek olmasa da erkek öğrencilerden yüksek olduğu belirlenmiştir. Diğer taraftan hem yaş hem de cinsiyetin siber kurban olma durumuyla ilgili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre her çocuğun cinsiyet ya da yaşa bağlı olmaksızın siber saldırıya uğrama potansiyeli taşıdığı söylenmiştir. Son olarak siber saldırı kurbanı olan öğrencilerin psikolojik problemlerinin ilerlemesinde bir tehdit oluşturabileceği sonucu çıkmıştır.

Ankara ve İstanbul illerinde yer alan üç lisede okumakta olan 336 öğrencinin siber zorbalık yapma ve siber zorbalığa uğrama durumları bir çalışmada incelenmiştir. (Özdemir ve Akar, 2011). Siber zorbalığa maruz kalan ve siber zorbalık yapanların bu eylemlerin çoğunlukla sosyal ağlarda ve mobil cihazlarda gerçekleştirildiğini söylemişlerdir. İnternet kullanım süresinin arttıkça siber zorbalık yapma ihtimalinin o derecede kuvvetlendiği sonucu ortaya çıkmıştır. Siber zorbalık durumunu yaşama ya da yaşatma cinsiyet, yaş gibi etkenlere göre değişiklik göstermemektedir.

Kavuk (2011, s.54-60) ortaokul öğrencilerinin siber zorbalık yapma ve siber zorbalığa maruz kalma durumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Çalışmaya göre kız öğrencilere oranla erkek öğrencilerin daha fazla siber zorbalığa maruz kaldığı ortaya çıkmıştır. Yine siber zorbalığın aile gelirlerine ve internet kullanım süresine göre pozitif yönde anlamlılık göstermiştir.

Çocukların internette karşılaştıkları riskler konusundaki araştırmaların birçoğu siber zorbalık başlığı altında toplanmış olup, çevrimiçi risklerle ilgili çalışmalar azınlıkta kalmıştır. Diğer birçok ülkedeki çocukların çevrimiçi risklerle ilgili yaşantılarının olduğu

gibi Türkiye’deki çocukların da çevrimiçi risklerle karşılaştıkları görülmektedir. Avrupa Çevrimiçi Çocuklar Projesi Türkiye’de internet kullanımının düşük olduğu ve buna bağlı olarak da düşük risk gösteren ülkeler arasında olduğunu ifade etmiştir. Buna göre Türkiye’de çocukların internet kullanımı ve paralelinde risk deneyimleri düşük olarak bulunmuştur. Buna ek olarak, Türkiye’de çocukların interneti kullanma yaşlarında azalma, internete bağlanma ve internette yaptıkları etkinlikler de artma doğrultusundadır (Livingstone vd. 2011a; OECD, 2011, s.40-41). Ayrıca teknolojilerin cebe sığacak şekilde gelişmesiyle birlikte internet kullanımı da bireye özgü olmaya başlamıştır. Çocukların internet kullanımının bireyselleşmesi demek çocuğun ebeveynlerinden koparak çevrimiçi risklere tek başına maruz kalması ve başa çıkması durumunu ortaya çıkarmaktadır. Bu açıdan çocukların teknoloji kullanımlarına bağlı olarak çevrimiçi risklerle her geçen gün daha fazla karşılaşmaları ve durumun giderek daha endişe verici bir hal aldığı söylenebilir.

Kişilerin internet kullanma durumlarını ayrıntılı bir şekilde inceleyerek internet ortamında karşı karşıya kalınabilecek risk faktörlerinin çocukları ve aileleri nasıl etkilediği yönünde bir çalışma yapılmıştır. Çocukların internette karşı karşıya kalabileceği risklerin istismar, çocuğu olumsuz yönde etkileyen oyunlar, tanınmayan kişilerle iletişim kurma ve siber zorbalık olduğu belirtilmiştir. (Türkiye Büyük Millet Meclisi Bilişim ve İnternet Araştırma Komisyonu, 2012 , s.81-87).

Ayas ve Horzum (2012) çalışmasında ortaokul öğrencilerinin siber zorbalık yapma ve siber zorbalığa maruz kalma durumlarına bakmıştır. Öğrencilerin bir kısmının siber zorbalık yaptığı bir kısmının da siber zorbalığa maruz kaldığı ortaya çıkmıştır. Araştırmada yaşı diğerlerine göre büyük olan öğrenciler daha fazla siber zorbalığa maruz kalmaktadır.

Kaşıkçı (2014) çocukların internet kullanımları ve onları bu kullanımlardan ortaya çıkabilecek risklere karşı korumak amacıyla bir çalışma gerçekleştirmiştir. Buna göre çocukların internet kullanmaya başlama yaşının 7 olduğunu, çocukların %50’sinin interneti her gün kullandığı, çocukların internette en çok yaptıkları etkinliğin çalışma

yapmak olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışmada internetteki risklere az sayıda çocuğun maruz kaldığı ve ebeveyn ve öğretmenlerin çocuklar için riskli buldukları konular müstehcenlik, çocuğun tanımadığı kişilerle görüşmesi, şiddet ve dolandırılmadır. Araştırmada çocukları risklere karşı en çok ebeveynlerinin koruduğu, fakat ebeveynlerin interneti güvenli kullanma konusunda rehber öğretmeninden bilgi aldığı ortaya çıkmıştır. Yine öğretmenlerin çocukları korumak için onlara internetin olumsuz yönlerini anlattıkları ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan sonuçlardan birisi de çocukların karşılaştıkları risklerle öğretmenlerine olan güvenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Türkiye ve Avrupa'daki 9-16 yaşlarındaki çocukların internet alışkanlıkları ve güvenli internet kullanımı konusunda bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırmaya göre çocukların çoğunluğunun internet kullanım becerilerinin düşük olduğu aynı zamanda internette çevrimiçi risklerle karşı karşıya geldikleri sonucuna ulaşılmıştır. Buna ek olarak çocukların ailelelerinin de internet kullanımlarının da az olduğu ve çocuklarını internetteki risklere karşı korumakta yetersiz kaldıkları saptanmıştır (Kaşıkçı, Çağıltay, Karakuş, Kurşun ve Ogan, 2014).

EU Kids Online II araştırmasının Türkiye ayağı, çocukların internette karşılaştıkları risklerle ilgili ulusal alanda yapılan en geniş çalışma olma özelliği taşıır (Kaşıkçı, Çağıltay, Karakuş, Kurşun ve Ogan, 2014). Çalışmadan aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

- Çocukların tümünün, ebeveynlerinin ise %29'unun internet kullandığı tespit edilmiştir.
- Erkek ebeveynlerin kadın ebeveynlerine göre daha fazla internet kullandıkları ortaya çıkmıştır.
- Ebeveynlerin çoğunluğu risklere karşı çocuklarına yardım edebilecekleri düşüncesine sahiptirler.
- Çocukların risklerle mücadele etme konusunda en çok arkadaşlarından destek almayı tercih ettikleri ortaya çıkmıştır.

- Risklerle karşılaşan çocukların yarısı bu durumu gizli tutmuştur.
- Her üç çocuktan biri sosyal paylaşım sitelerine yaş sınırının altında üye olmaktadır.
- Çocukların çoğunluğunun sosyal paylaşım sitelerinde kişisel bilgilerini paylaştıkları tespit edilmiştir.
- Çocukların çevrimiçi risklerle karşılaşma oranı 4'te 1 olarak saptanmıştır.
- Çocukların bir kısmının internette cinsel içeriklere maruz kalmışlar ve yarısına yakını bundan rahatsızlık duymuştur.
- Yine çocukların bir kısmı cinsel içerikli mesajlar almışlar ve bu çocukların yarısının bundan rahatsız olmuşlardır.
- Çocukların bir kısmı da internette tanımadığı kişilerle görüşmektedir.

Gündüz (2015) internet güvenliği üzerine 2000-2014 yılları arasındaki çalışmaların içerik analizi çalışması yapmıştır. Bu kapsamda riskler, risklere etki eden faktörler ve metodolojik yönelimleri incelemiştir. Araştırmada çalışmaların çoğunun demografik özellikler üzerine yoğunlaştığı belirtilmiştir. Yapılan çalışmalarda ilköğretim kademesine yönelik çalışmaların yetersiz olduğu, genellikle üniversite kademesindekilere yönelik gerçekleştirilen çalışmaların oldukça fazla olduğu vurgulanmıştır. Yine aynı şekilde istenmeyen içeriğe maruz kalma durumu ile ilgili çalışmaların yetersiz olduğuna değinilmiştir.

Gökçearslan ve Seferoğlu (2016) ilköğretim ikinci kademedeki öğrencilerin internet kullanma biçimlerini internet riskleri ve bunların bazı değişkenlere göre durumunu incelemek amacıyla bir araştırma yapmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin çoğunun interneti günlük birkaç saat kullandığı, bununla birlikte interneti uzun süre kullanan öğrencilerin de önemli miktarda olduğu görülmüştür. Öğrencilerin kendilerinin bilgisayar ve internet kullanma düzeylerini orta ve ileri seviye olarak ifade ettikleri belirtilmiştir. Öğrenciler bilgisayar kullanımı konusunda en çok destek aldıkları kişilerin kardeş ve baba olduğunu söylemişlerdir. Öğrencilerin neredeyse %50'sinin internet ve

bilgisayarı odalarında kullandıkları ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin riskli internet davranışlarının yüksek olmadığı tespit edilmiştir. Yine erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre, anne öğrenim durumu yüksek olan öğrencinin düşük olana göre, üst sınıfta bulunan öğrencilerin alt sınıflara göre riskli internet davranış puanları daha yüksek çıkmıştır.

Çocukların internet kullanımları, internetteki yaptıkları etkinlikleri, internet kullanım yetilerini, internette karşılaştıkları riskleri ve bunlarla mücadele etme tekniklerindeki değişimi ortaya koymak amacıyla Aslan(2016) Türkiye’de 2010-2015 yılları arasında güvenli internet kullanımına yönelik geliştirilmiş çalışmaları ele almıştır. Bu çalışma ile ortaya çıkan durumlar:

- Çocukların internet kullanım yaşlarının giderek minimum seviyelere inmesi
- Çocukların internet kullanma sürelerinin artması
- Çocukların interneti eğlence amacıyla kullanımlarında yükselme olması
- Çocukların karşı karşıya geldiği internet riskleri konusunda artma meydana gelmesi
- İnternet ile sosyal yaşamdan giderek kopuk yaşanması
- İnternet yoksunluğu yaşanması
- Çocukların müstehcen mesaj alma oranlarının giderek artması
- Çocukların risklerle mücadelesi ve bazen yetişkinlerden bu konuda desteğe ihtiyaç duymalarıdır.

Başka bir araştırmada 9-16 yaş grubundaki çocukların mobil internet kullanımlarına, internet kullanma yetilerine, internette bir takım risklere maruz kalmalarına ve bunlarla mücadele etme tekniklerine dayalı bir çalışma gerçekleştirilmiştir (Turgut, 2016). Araştırma sonuçlarına göre çocukların küçük yaşlardan itibaren akıllı telefon edindikleri, ayrıca bu ve benzerleri mobil cihazlarla internete bağlandıkları, interneti en çok evde kullandıkları, internet kullanma yetilerine sahip olmalarına rağmen güvenli internet kullanımı konusundaki yetilerinin yeterli ölçüde olmadıkları, çocukların internette araştırma yapma gibi etkinliklerden daha çok eğlence ve iletişim amaçlı etkinlik

kullanımlarına daha çok yöneldikleri, sosyal ağ kullanımının giderek yaygın hale geldiği, en çok riske maruz kaldıkları konular arasında ahlak dışı resimlere ve siber zorbalığa maruz kaldıkları, çocukların %50'sinin akıllı telefon bağımlılığı yaşadıkları ve risklerle karşılaştıklarında kendilerinin üstesinden gelmeye çalıştıkları, destek almaları gerektiğinde ise en çok ebeveyn ve arkadaşlarına başvurdukları ortaya çıkmıştır.

Avinç (2017) 0-8 yaş arasındaki çocukların interneti ve mobil teknolojileri kullanmaları, internette karşı karşıya kaldıkları riskler, bu konuda ebeveynlerinin farkındalıkları ve risklerle mücadele stratejilerini ele alan bir çalışma gerçekleştirmiştir. Araştırma sonuçlarına göre çocukların mobil cihazlarla tanışmalarına ebeveynler sebep olmuştur. Çocukların en çok oyun oynama ve video izleme etkinliklerini yaptıkları, sosyal medya ve eğitim amaçlı internet kullanımının düşük olduğu tespit edilmiştir. Ebeveynlerin risklerin farkında olduğu fakat buna rağmen önlem almada yetersiz kaldıkları ortaya çıkmıştır. Çocukların çok ciddi sorunlarla karşılaşmadıkları, ayrıca bu sorunların ne olduğu ve çözümü konusunda farkındalık oluşturmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırmanın evreni ve örnekleme, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel teknikler açıklanmıştır.

Araştırmanın Modeli

Sınıf öğretmenlerinin derslerinde teknoloji kullanım düzeylerini ve öğrencilerin karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarını çeşitli değişkenler açısından inceleyen bu araştırma, tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Karasar (2014) tarama modellerini, var olan bir durumu olduğu gibi ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen araştırmalar tarama modeli olarak adlandırılmıştır. İki veya daha fazla değişkenin aralarındaki ilişkiyi incelemek amacıyla gerçekleştirilen araştırmalar ise ilişkisel tarama modeli olarak adlandırılmaktadır (Karasar, 2014, s.77).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Antalya ilinin özel ve resmi okullarındaki veri toplama aracını gönüllü olarak doldurmayı kabul eden ilkokul 3. ve 4. sınıfları okutan sınıf öğretmenleri oluşturmuştur.

Araştırmanın örnekleme ise 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Antalya ilinin Muratpaşa ve Konyaaltı ilçesinde görev yapan 250 sınıf öğretmeninden oluşmuştur.

Araştırmada okulların seçiminde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yönteminin kullanılma amacı zamandan ve maliyetten tasarruf edilerek örnekleme kolay ulaşma fırsatı sunmasıdır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016, s.92). Buna bağlı olarak örnekleme oluşturan ilçelerdeki okullar rastgele seçilerek okullarla temas kurulmuştur.

Sınıf Öğretmenlerine Ait Demografik İstatistikler

Bu başlık altında araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin cinsiyet, okuttukları sınıf düzeyi, çevresinde internet kaynaklı sorun yaşayan kimsenin olma durumu, daha önce güvenli internet konusunda eğitim alma durumu, internet kullanma sıklıklarına ilişkin bilgileri tablolarla ifade edilmiştir.

Tablo 1

Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine İlişkin İstatistikler

Cinsiyet	Frekans(N)	Yüzde(%)
Kadın	177	70,8
Erkek	73	29,2
Toplam	250	100

Tablo 1’de yer alan bilgilere göre araştırmaya katılan 250 sınıf öğretmenin %70,8’i kadın, %29,2’si erkektir.

Tablo 2

Sınıf Öğretmenlerinin Okuttukları Sınıf Düzeyine İlişkin İstatistikler

Sınıf	Frekans(N)	Yüzde(%)
3. sınıf	128	51,2
4. sınıf	122	48,8
Toplam	250	100

Tablo 2’ de görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin %51,2’si üçüncü sınıf, %48,8’i dördüncü sınıf okutmaktadır.

Tablo 3

Sınıf Öğretmenlerinin Risklerle Karşılaşıp Karşılaşmama Durumlarına İlişkin İstatistikler

Risklerle Karşılaşma	Frekans(N)	Yüzde(%)
Evet	86	34,4
Hayır	164	65,6
Toplam	250	100

Tablo 3’ te görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin %34,4’ü risklerle karşılaşırken, %65,6’sı risklerle karşılaşmamıştır.

Tablo 4

Sınıf Öğretmenlerinin Güvenli İnternet Eğitimi Alıp Almama Durumlarına İlişkin İstatistikler

Güvenli İnternet Eğitimi Alma	Frekans(N)	Yüzde(%)
Evet	163	65,2
Hayır	87	34,8
Toplam	250	100

Tablo 4' te görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin %65,2'si güvenli internet eğitimi alırken, %34,8'i güvenli internet eğitimi almamıştır.

Tablo 5

Sınıf Öğretmenlerinin İnternet Kullanım Sıklıklarına İlişkin İstatistikler

İnternet Kullanım Sıklığı	Frekans(N)	Yüzde(%)
Her gün birkaç saat	185	74,0
Haftada birkaç saat	46	18,4
Ayda birkaç saat	15	6,0
Kullanmıyorum	4	1,6
Toplam	250	100

Tablo 5' te görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin %74,0'ı her gün birkaç saat, %18,4'ü haftada birkaç saat, %6,0'ı ayda birkaç saat kullanırken, %1,6'sı interneti kullanmamaktadır

Veri Toplama Araçları

Sınıf öğretmenlerinin derslerinde teknoloji kullanım düzeylerini ve öğrencilerin karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarını çeşitli değişkenler açısından inceleyen bu çalışmada veri toplama aracı olarak; Dönmez (2015, 62-63) tarafından geliştirilen “Çocuk ve Ergenlerin Karşılaştığı İnternet Risklerine Yönelik Algı Ölçeği” ve öğretmenlerin, teknoloji kullanım düzeylerini belirlemek amacıyla Öksüz ve Ak (2010) tarafından geliştirilen, 28 maddeden oluşan “Teknoloji Kullanım Düzeyi Belirleme Ölçeği” kullanılmıştır.

1. “Çocuk ve Ergenlerin Karşılaştığı İnternet Risklerine Yönelik Algı Ölçeği” (Dönmez, 2015). Ölçek, 20 maddeden oluşmakta ve altı faktörlü bir yapı sergilemektedir. Ölçekteki maddeler çocukların karşılaşılabileceği risklere örnekler şeklinde verilmiş ve altılı likert formda sunulmuştur. Uygulamada ölçeğin güvenilirliği tutarlık katsayısı kullanılarak sınanmıştır. Buna göre, ölçek yüksek güvenirlik (Cronbach’s $\alpha=.918$) göstermektedir (Field, 2009). Özdamar (2004) 1.0 – 0.8 aralığını yüksek derecede güvenilir, 0.79 – 0.6 aralığını ise oldukça güvenilir olarak nitелеmektedir. Çalışmada birden çok uygulamaya dayalı yöntemlerden test-tekrar test güvenilirliği yöntemi uygulanmıştır. Buna göre, geliştirilen ölçek bir öğrenci grubuna iki kez uygulanarak bireylerin iki uygulamadan aldıkları puanlar arasındaki bağıntı katsayıları hesaplanmıştır. Buna ek olarak, ölçek maddeleri altılı likert formda hazırlandığından tek uygulamaya dayalı güvenirlik hesaplama yöntemlerinden Cronbach α yöntemi kullanılmıştır.

Özetle ölçeğin geliştirilmesi için şu aşamalar izlenmiştir: Alanyazın taraması ve uzman görüşleri alınarak ölçeğin kapsam geçerliği sağlanmıştır. Sonraki aşamada uzman görüşleri ve tarama çalışmalarıyla yüz görünüş geçerliği sağlanmıştır. Daha sonraki aşamada açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yöntemleri kullanılarak ölçeğin yapı geçerliği taşıdığı gösterilmiştir. En son aşamada ise iç tutarlık katsayısı ve test-tekrar test yöntemleri kullanılarak ölçeğin güvenilir olduğu ortaya koyulmuştur.

2. Öksüz ve Ak (2010) tarafından geliştirilen “Teknoloji Kullanım Düzeyi Ölçeği” ön deneme formu olarak hazırlanan 28 madde, 300’ünü sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının ve 25’ini sınıf öğretmenlerinin oluşturduğu toplam 325 kişiye uygulanmıştır. Temel bileşenler analizi öncesinde verilerin faktör analizine uygunluğu değerlendirmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett testi yapılmıştır. Bu testin sonucunda KMO değeri .96 ve Bartlett testi anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=7427.08$, $df=378$, $p<.001$). Yapılan faktör analizi ve varimax dik döndürme sonucunda ölçeğin toplam varyansın %52.44’ünü açıklayan tek faktörlü bir yapı gösterdiği belirlenmiştir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) .96 olarak hesaplanmıştır. İlköğretim Matematik Derslerinde Teknoloji Kullanım Düzeyi Ölçeği (TKDÖ) olarak adlandırılan ölçeğin, eğitim alanında kullanılabilecek, geçerli ve güvenilir bir araç olduğu belirlenmiştir. Ek olarak ölçeğin içerisindeki “matematik” terimi yerine farklı ders isimleri konularak kullanılabileceği belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Veri toplama sürecine başlamadan önce kullanılmak istenen ölçme araçları için gerekli izin belgeleri alınmış olup, veri toplama aracı araştırmacının kendisi tarafından okullar ziyaret edilerek dağıtılmış ve toplanmıştır. Ölçek seçilen okullardaki ilkokul 3. ve 4.sınıfı okutan sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır. Veri toplama aracı sınıf öğretmenlerine dağıtılmadan önce gizlilik ile ilgili etik kuralları kişilerle paylaşılmıştır. Ölçeğin nasıl doldurulması ve doldurulurken nelere dikkat edilmesi gerektiği kişilere tek tek açıklanmıştır. Ölçek dağıtım ve toplama işlemi 2018-2019 eğitim-öğretim yılının Haziran ayında sınıf öğretmenlerinin hazır olduğu dönemlerde yapılmıştır. Eğitim-öğretim kesintiye uğratılmamış, katılımcılara zaman ile ilgili bir sıkıntı yaşatılmamıştır. Veri toplama süreci, bu okullardaki sınıf öğretmenlerinin gönüllü katılımı esas alınarak gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Ölçme aracı ile toplanan verilerin analizinde, anket sonuçları öncelikle gözden geçirilip kontrol edilerek bilgisayarda kodlanmıştır. Daha sonra bilgisayara aktarılan veriler üzerinde gerekli istatistiksel analizler için SPSS Programından yararlanılarak veriler değerlendirilmiştir. Normal dağılım varsayımını kontrol etmek için Kolmogorov-Smirnov testi kullanılarak ve puanlarla ilgili betimsel istatistikler elde edilmiştir. Yapılan normallik testi sonucunda araştırmada elde edilen verilerin normal dağılmadığı görülmüştür. Sınıf öğretmenlerinin çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının cinsiyet, sınıf düzeyi, risklerle karşılaşma, güvenli internet kullanımı konusunda eğitim alma, internette gerçekleştirdikleri etkinlik durumlarına göre karşılaştırılması bakımından bağımsız örneklemeler için Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Öğretmenlerin çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının internet kullanım sıklıklarına göre incelenmesi için Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Kruskal-Wallis testinin sonucu anlamlı çıktığı için değişkenler arasındaki anlamlılığa bakmak için Post Hoc testi uygulanmıştır. Sınıf öğretmenlerinin teknoloji kullanım düzeyi ve çocukların karşılaştığı çevrimiçi risk algılarının düzeyine bakmak için frekans ve yüzdeler hesaplanmıştır. Yine sınıf öğretmenlerinin teknolojiyi kullanma düzeyleri ile çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algıları arasındaki ilişkiye bakmak için Korelasyon testi kullanılmıştır. Tüm analizlerde anlamlılık düzeyi $p = .05$ olarak alınmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmanın alt amaçları doğrultusunda 3. ve 4. sınıf öğretmenlerine dair elde edilen bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin teknolojiyi genel anlamda hangi düzeyde kullandıklarını öğrenmek için öğretmenlerin derslerinde kullandıkları teknolojiler, yazılımlar ayrı ayrı incelenmiştir.

Bunlara ilişkin frekans ve yüzde değerlerine bakılarak ilkokul sınıf öğretmenlerinin hangi teknolojileri ve yazılımları daha çok kullandıkları ortaya çıkarılmıştır. Sonuçlar Tablo 6, Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 6’da sınıf öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları teknolojilerin dağılımlarına bakılarak hangi teknolojileri çok hangi teknolojileri az kullandıkları tespit edilmiştir.

Tablo 6

Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandıkları Teknolojilerin Dağılımı

Kullanılan teknolojiler	Her zaman		Sık sık		Bazen		Nadiren		Hiçbir zaman	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Bilgisayar	172	68,8	56	22,4	13	5,2	7	2,8	2	,8
Video oynatıcılar	80	32,0	52	20,8	58	23,2	20	8,0	40	16,0
Televizyon	23	9,2	10	4,0	10	4,0	32	12,8	175	70,0
Opak projektör	28	11,2	20	8,0	15	6,0	7	2,8	180	72,0
Data projektörü	116	46,4	52	20,8	23	9,2	9	3,6	50	20,0
Tepegöz	2	,8	5	2,0	7	2,8	7	2,8	229	91,6
Ses kayıt/ dinleme cihazları	40	,8	49	19,6	42	16,8	33	13,2	86	34,4
Kamera	37	14,8	27	10,8	59	23,6	40	16,0	87	34,8
Akıllı tahta	35	14,0	11	4,4	16	6,4	5	2,0	183	73,2
İnternet	198	79,2	37	14,8	4	1,6	7	2,8	4	1,6

Tabloya bakıldığında sınıf öğretmenlerinden derslerinde her zaman internet kullandıklarını ifade edenler de %79,2, her zaman bilgisayar kullandıklarını ifade edenler %68,8'dir. Yine öğretmenlerin derslerinde her zaman kullandıklarını söyledikleri teknolojilerin başında %46,4 ile data projektörü ardından da %32,0 ile video oynatıcılar gelmektedir. Bu oranlara bakıldığında öğretmenlerin genel olarak kolay ulaşım sağladıkları bilgisayar, internet, video oynatıcılar ve data projektörü gibi teknolojileri derslerinde kullandıkları sonucuna ulaşılabilir.

Öğretmenlerin derslerinde hiçbir zaman kullanmadıklarını belirttikleri teknolojiler sırasıyla %91,6 oranı ile tepegöz; %73,2 oranı ile akıllı tahta; %72,0 oranı ile opak projektör; % 70 oranı ile televizyon; % 34,8 oranı ile kamera ve %34,4 oranı ile ses kayıt/dinleme cihazlarıdır. Daha gelişen teknolojik araçların kullanılmasıyla birlikte tepegöz, opak projektör gibi teknolojilere duyulan ihtiyaç oldukça azalmıştır. Buna bağlı olarak öğretmenlerin derslerinde bu teknolojileri kullanma oranları da giderek

azalmaktadır. Bunun tam zıt örneğini akıllı tahtaların yeni ve popüler bir teknoloji olmasına rağmen öğretmenlerin derslerinde çoğunlukla kullanmadıkları sonucu çıkmıştır. Bunun nedeni olarak akıllı tahtaların hala birçok devlet okulunda bulunmamasından kaynaklanmaktadır. Bazı öğretmenler anket formundaki akıllı tahta seçeneğini hiçbir zaman kullanmam olarak işaretledikten sonra yanına “olsa kullanırdık” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Kamera(%34,8) ve ses kayıt/dinleme cihazlarının (34,4) öğretmenlerin derslerinde kullanmama nedeninin ise; öğretmenlerin bunu öğrencilerin ses veya görüntülerinin kaydedilmesi olarak algılamaları ve bundan dolayı yasal veya yasal olmayan birçok yaptırım ve suçlamalarla karşı karşıya kalabileceklerini düşünmeleri olduğu söylenebilir.

Tablo 7’de sınıf öğretmenlerinin derslerinde kullandıkları yazılımların dağılımlarına bakılarak hangi yazılımları çok hangi yazılımları az kullandıkları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tablo 7

Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Kullandıkları Yazılımların Dağılımı

Kullanılan Yazılımlar	Her zaman		Sık sık		Bazen		Nadiren		Hiçbir zaman	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kelime işlemci	126	50,4	45	18,0	25	10,0	10	4,0	44	17,6
Elektronik Tablo	97	38,8	38	15,2	46	18,4	21	8,4	48	9,2
Veri sunumu	99	39,6	55	22,0	47	18,8	17	6,8	32	12,8
Çizim boyama	60	24,0	45	18,0	61	24,4	3	1,2	51	20,4
Derslere uygun uygulama yazılımları	57	22,8	59	23,6	43	17,2	29	11,6	62	24,8
İlkokul Matematik alanına özgü eğitim yazılımları	86	34,4	53	21,2	46	18,4	21	8,4	44	17,6

Tabloya bakıldığında sınıf öğretmenlerinin derslerinde her zaman kullandıkları yazılımlar sırasıyla; %50,4 oranı ile kelime işlemci(Word vb.); %39,6 oranı ile veri sunumu (power point vb.); %38,8 oranı ile elektronik tablo (Exel vb.); %34,4 oranı ile ilkokul matematik alanına özgü çeşitli eğitim yazılımları (Sayıları öğreniyorum, Vitamin vb.); %24,0 ile çizim ve boyama (Paint vb.) ; %22,8 oranı ile derslere uygun uygulama yazılımları (Sketchpad, Cabri vb.)’dir. Burada öğretmenlerin kullanmayı tercih ettikleri yazılımlara bakılırsa basit yazılımlardan daha karmaşık yazılımlara doğru bir sıralama olduğu görülecektir. Öğretmenlerin Word ve power point gibi yazılımlarla dersin akışını bozmadan kısa sürede işlem ve bilgi aktarımı yapabildikleri ve bu yazılımlara daha çok hakim oldukları için sıklıkla kullandıkları söylenebilir.

Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Tablo 8’de sınıf öğretmenlerinin derslerinde teknoloji kullanım amaçlarının dağılımına bakılarak öğretmenlerin teknolojiyi hangi amaçla çok hangi amaçla az kullandığı tespit edilmiştir.

Tablo 8

Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Teknoloji Kullanım Amaçlarının Dağılımı

Teknolojiyi Kullanma Amaçları	Her zaman		Sık sık		Bazen		Nadiren		Hiçbir zaman	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Bilginin sunumu	149	59,6	76	30,4	18	7,2	5	2,0	2	,8
Bireysel farklılıklara uygun öğretim yapma	103	41,2	95	38,0	45	18,0	7	2,0	-	-
Öğrenilenlerin pekiştirilmesi	153	61,2	85	34,0	7	2,8	5	2,0	-	-
Öğrencinin Matematiği günlük yaşamla daha kolay ilişkilendirmesi	130	52,0	93	37,2	24	9,6	3	1,2	-	-
Öğrencinin oyun yoluyla öğrenmesi	135	54,0	87	34,8	25	10,0	3	1,2	-	-
Öğrencinin araştırma yapmaya yöneltilmesi	123	49,2	97	38,8	25	10,0	5	2,0	-	-
Öğrencinin problem çözüme becerisini geliştirme	131	52,4	83	33,2	32	12,8	4	1,6	-	-
Öğrencinin mantık ve muhakeme becerisini geliştirme	136	54,4	77	30,8	28	11,2	9	3,6	-	-
Öğrencinin ilişkisel düşünme becerisini geliştirme	135	54,0	83	33,2	22	8,8	10	4,0	-	-
Öğrencinin derse ilgisini çekme	163	65,2	74	29,6	11	4,4	2	,8	-	-
Öğrencinin motivasyonunu artırma	156	62,4	82	32,8	8	3,2	4	1,6	-	-
Öğrencinin dersten zevk alması	163	65,2	74	29,6	11	4,4	2	,8	-	-

Tablo 8’de sınıf öğretmenlerinin teknolojiyi derslerinde hangi amaçlarla kullandıklarına bakıldığında her zaman ve sık sık seçeneklerini işaretleyenlerin yüzdeleri toplamı şu şekildedir: Öğrenilenlerin pekiştirilmesi %95,2 ; öğrencinin ilgisini derse çekme %94,8 ; bilginin sunumu %90 ; öğrencinin matematiği günlük yaşamla daha kolay ilişkilendirmesi %89,2 ; öğrencinin oyun yoluyla öğrenmesi %88,8 ; öğrencinin araştırma yapmaya

yöneltmesi %88 ; öğrencinin ilişkisel düşünme becerisini geliştirme %87,2 ; öğrencinin problem çözme becerisini geliştirme %85,6 ; öğrencinin mantık ve muhakeme becerisini geliştirme % 85,2 ; bireysel farklılıklara uygun öğretim yapma %79,2. Birbirlerine çok yakın olan bu oranlara bakılarak öğretmenlerin doğrudan ya da dolaylı olarak teknolojiyi tüm bu amaçlara göre kullandıklarını düşündükleri yorumu yapılabilir. Öğrenilenlerin pekiştirilmesinin ve öğrencinin ilgisini derse çekmenin, öğretmenlerin teknolojiyi kullanma amaçları arasında en fazla orana sahip oldukları görülmektedir.

Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın algıyla ilgili üçüncü alt problemi “Çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları öğretmenlerin

- Cinsiyetlerine
- Okuttukları sınıfın düzeyine
- Risklerle karşılaşma durumlarına
- Güvenli internet eğitimi alma durumlarına
- İnterneti kullanma sıklıklarına göre farklılık göstermekte midir?” şeklindedir.

Bu problem çerçevesinde kadın ve erkek öğretmenlerin, algı puanları arasındaki farka bakmak için Mann Whitney U-testi yapılarak Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının Cinsiyete Göre U-Testi Sonucu

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Kadın	177	138.41	24498.50	4175.500	.000
Erkek	73	94.20	6876.50		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilköğretim öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmuştur (U=4175.500

; $p=.000$; $p<0.05$). Yani kadın ilkokul öğretmenlerinin erkek ilkokul öğretmenlerine göre çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algılarının daha yüksek olduğu söylenebilir.

3. Sınıf ve 4. Sınıfları okutan öğretmenlerin algı puanları arasındaki farka bakmak için Mann Whitney U-testi yapılarak Tablo 10’te gösterilmiştir.

Tablo 10

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının Okuttukları Sınıfa Göre U-Testi Sonucu

Sınıf	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
3. Sınıf	128	127.22	16284.50	7587.500	.691
4. Sınıf	122	123.69	15090.50		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilkokul öğretmenlerinin sınıf düzeylerine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır($U=7587.500$; $p=.691$; $p>0.05$). Yani çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik sınıf öğretmenlerinin algıları okuttukları sınıf düzeyine göre farklılık göstermemektedir. Yine de 3. sınıf öğretmenlerinin çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algılarının sıra ortalamasının (127.22), 4. sınıf öğretmenlerinin çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algılarının sıra ortalamasına(123.69) göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Daha önce bu risklerle karşılaşan sınıf öğretmenleriyle daha önce bu risklerle karşılaşmayan sınıf öğretmenlerinin algı puanları arasındaki farka bakmak için Mann Whitney U-testi yapılarak Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının Risklerle Karşılaşp Karşılaşmama Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Risklerle karşılaşma	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Risklerle karşılaşanlar	86	106.48	9157.50	5416.500	.002
Risklerle karşılaşmayanlar	164	135.47	22217.50		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilkökul öğretmenlerinin daha önce çevrelerinde bu risklerle karşılaşma durumlarına göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmuştur ($U=5416.500$; $p=.002$; $p<0.05$). Sıra ortalamalarına bakılarak daha önce çevresinde risklerle karşılaşmayan(135.47) sınıf öğretmenlerinin, daha önce çevresinde risklerle karşılaşan(106.48) sınıf öğretmenlerine göre çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algılarının daha yüksek olduğu sonucu çıkarılabilir. Risklerle karşılaşan öğretmenlerin algılarının daha düşük olmasının nedeni olarak risklerle karşılaştıkça bu tür durumların beraberinde normallik algısı getirmesi söylenebilir.

Daha önce güvenli internet kullanımı konusunda eğitim alan sınıf öğretmenleriyle almayan sınıf öğretmenlerinin algı puanları arasındaki farka bakmak için Mann Whitney U-testi yapılarak Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının Güvenli İnternet Eğitimi Alıp Almama Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Güvenli İnternet Eğitimi	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Güvenli İnternet Eğitimi Alanlar	163	124.88	20356.00	6990.000	.849
Güvenli İnternet Eğitimi Almayanlar	87	126.66	11019.00		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilkökul öğretmenlerinin güvenli internet kullanımı konusunda önceden eğitim alıp almama durumlarına göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır($U=6990.000$; $p=.849$; $p>0.05$). Tabloda güvenli internet kullanımı konusunda eğitim almayan(126.66) öğretmenlerin çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının sıra

ortalaması, güvenli internet kullanımı konusunda eğitim alan(124.88) öğretmenlerin algılarının sıra ortalamasına göre daha yüksektir.

Sınıf öğretmenlerinin internet kullanım sıklıkları ile çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algı puanları arasındaki ilişkiye bakmak için *Kruskal-Wallis* testi yapılarak Tablo 13'te gösterilmiştir.

Tablo 13

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternet Kullanım Sıklıklarına Göre Kruskal-Wallis Testi Sonucu

Sıklık	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
Her Gün Birkaç Saat	185	123.55	3	10.835	.013
Haftada Birkaç Saat	46	113.89			
Ayda Birkaç Saat	15	164.83			
Yılda Birkaç Saat	-	-			
Kullanmıyorum	4	201.50			
Toplam	250				

Tabloya bakıldığında sınıf öğretmenlerinin çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının öğretmenlerin interneti kullanma sıklıklarına göre anlamlı bulunmuştur.(X²=10.835 ; p=.013 ; p<0.05). Değişkenlerin arasındaki farklılıklar Post Hoc testi yapılarak Tablo 14'de incelenmiştir.

Tablo 14

*Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternet Kullanım Sıklıklarına Göre Post Hoc Testi**Sonucu*

İnternet Kullanım Sıklığı	İnternet Kullanım Sıklığı	p
Her gün birkaç saat	Haftada birkaç saat	.983
	Ayda birkaç saat	.998
	Kullanmıyorum	.000
Haftada birkaç saat	Her gün birkaç saat	.983
	Ayda birkaç saat	.991
	Kullanmıyorum	.000
Ayda birkaç saat	Her gün birkaç saat	.998
	Haftada birkaç saat	.991
	Kullanmıyorum	.625
Kullanmıyorum	Her gün birkaç saat	.000
	Haftada birkaç saat	.000
	Ayda birkaç saat	.625

Tabloya göre her gün birkaç saat internet kullanan öğretmenler ile haftada birkaç saat internet kullanan öğretmenlerin ayda birkaç saat internet kullanan öğretmenler ve hiç internet kullanmayan öğretmenlere göre çocukların internette karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algıları arasında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur ($p=.000$; $p<0.05$). Yani her gün birkaç saat ve haftada birkaç saat internet kullanan öğretmenlerin ayda birkaç saat ve hiç internet kullanmayan öğretmenlere göre çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algılarının daha yüksek olduğu söylenebilir.

İnternetteki etkinlikleri kullanan ve kullanmayan öğretmenlerin algı puanları arasındaki farka bakmak için Mann Whitney U-testleri yapılmıştır. Bu testlerin sonuçları Tablo 15, Tablo 16, Tablo 17, Tablo 18, Tablo 19, Tablo 20, Tablo 21, Tablo 22, Tablo 23, Tablo 24, Tablo 25, Tablo 26, Tablo 27, Tablo 28, Tablo 29, Tablo 30’da verilmiştir.

Tablo 15’te sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘sohbet etme’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 15

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Sohbet etme’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette sohbet edenler	121	124.86	15108.50	7727.500	.889
İnternette sohbet etmeyenler	129	126.10	16266.50		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilköğretmenlerinin internette ‘sohbet etme’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır ($U=7727.500$; $p=.889$; $p>0.05$).

Tablo 16’da sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘ders çalışma’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 16

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Ders çalışma’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette ders çalışanlar	155	132.04	20465.50	6349.500	.060
İnternette ders çalışmayanlar	95	114.84	10909.50		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilköğretmenlerinin internette ‘ders çalışma’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır ($U=6349.500$; $p=.060$; $p>0.05$).

Tablo 17’de sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘e-posta ile haberleşme’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 17

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘E-posta ile haberleşme’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette e-postayla haberleşenler	171	130.70	22350.00	5865.000	.084
İnternette e-postayla haberleşmeyenler	79	114.24	9025.00		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilköğretmenlerinin internette ‘E-posta ile haberleşme’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır ($U=5865.000$; $p=.084$; $p>0.05$).

Tablo 18’de sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘bankacılık işlemleri gerçekleştirmek’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 18

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Bankacılık işlemleri gerçekleştirmek’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette bankacılık işlemleri gerçekleştirenler	165	125.50	20708.00	7012.000	.999
İnternette bankacılık işlemleri gerçekleştirmeyenler	85	125.49	10667.00		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilkökul öğretmenlerinin internette ‘Bankacılık işlemleri gerçekleştirmek’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır (U=7012.000 ; p=.999 ; p>0.05).

Tablo 19’da sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘oyun oynamak’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 19

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Oyun oynamak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette oyun oynayanlar	86	117.31	10088.50	6347.500	.181
İnternette oyun oynamayanlar	164	129.80	21286.50		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilkökul öğretmenlerinin internette ‘Oyun oynamak’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır (U=6347.500 ; p=.181 ; p>0.05).

Tablo 20’de sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘müzik dinlemek’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 20

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Müzik dinlemek’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette müzik dinleyenler	174	125.02	21753.00	6528.000	.869
İnternette müzik dinlemeyenler	76	126.61	9622.00		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilköğretmenlerinin internette ‘Müzik dinlemek’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır (U=6528.000; p=.869 ; p>0.05).

Tablo 21’de sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘araştırma yapmak’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 21

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Araştırma yapmak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette araştırma yapanlar	234	126.47	29593.00	1646.000	.405
İnternette araştırma yapmayanlar	16	111.38	1782.00		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilköğretmenlerinin internette ‘Araştırma yapmak’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır ($U=1646.000$; $p=.405$; $p>0.05$).

Tablo 22’de sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘alışveriş yapmak’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 22

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Alışveriş yapmak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette alışveriş yapanlar	113	132.56	14979.00	6943.000	.148
İnternette alışveriş yapmayanlar	137	119.68	16396.00		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilköğretmenlerinin internette ‘Alışveriş yapmak’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır ($U=6943.000$; $p=.148$; $p>0.05$).

Tablo 23’te sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘haberleri takip etmek’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 23

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Haberleri takip etmek’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette haberleri takip edenler	211	124.47	26263.00	3897.000	.589
İnternette haberleri takip etmeyenler	39	131.08	5112.00		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilkökul öğretmenlerinin internette ‘Haberleri takip etmek’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır (U=3897.000; p=.589 ; p>0.05).

Tablo 24’te sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘kişisel internet sitesi yayınlamak’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 24

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Kişisel internet sitesi yayınlamak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette kişisel site yayınlayanlar	25	148.08	3702.00	2248.000	.089
İnternette kişisel site yayınlamayanlar	225	122.99	27673.00		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilkökul öğretmenlerinin internette ‘Kişisel internet sitesi yayınlamak’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır (U=2248.000; p=.089 ; p>0.05).

Tablo 25’de sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘video izlemek/dosya indirmek’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 25

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Video izlemek/Dosya indirmek’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette video izleyenler/dosya indirenler	193	126.86	24483.50	5238.500	.573
İnternette video izlemeyenler/dosya indirmeyenler	57	120.90	6891.50		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilköğretmenlerinin internette ‘Video izlemek/Dosya indirmek’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır (U=5238.500; p=.573 ; p>0.05).

Tablo 26’da sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘sosyal ağları kullanmak’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 26

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Sosyal ağları kullanmak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette sosyal ağları kullananlar	161	133.98	21571.50	5798.500	.010
İnternette sosyal ağları kullanmayanlar	89	110.15	9803.50		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilköğretmenlerinin internette ‘Sosyal ağları kullanmak’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmuştur ($U=5798.500$; $p=.010$; $p<0.05$). Buna göre internette sosyal ağları kullanan sınıf öğretmenlerinin kullanmayanlara göre çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algılarının daha fazla olduğu söylenebilir.

Tablo 27’de sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘e-devlet uygulamalarını kullanmak’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 27

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘E-devlet uygulamalarını kullanmak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette e-devlet kullananlar	196	127.65	25019.00	4871.000	.356
İnternette e-devlet kullanmayanlar	54	117.70	6356.00		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilköğretmenlerinin internette ‘E-devlet uygulamalarını kullanmak’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır ($U=4871.000$; $p=.356$; $p>0.05$).

Tablo 28’de sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘hobiler ya da meslekle ilgili tartışma gruplarına katılmak’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 28

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Hobiler ya da meslekle ilgili tartışma gruplarına katılmak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette tartışma gruplarına katılanlar	86	134.02	11526.00	6319.000	.164
İnternette tartışma gruplarına katılmayanlar	164	121.03	19849.00		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilköğretmenlerinin internette ‘Hobiler ya da meslekle ilgili tartışma gruplarına katılmak’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır (U=6319.000; p=.164 ; p>0.05).

Tablo 29’da sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘ürün ve hizmetlere ilişkin değerlendirme yapmak’ etkinliğini gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 29

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Ürün ve hizmetlere ilişkin değerlendirme yapmak’ Etkinliğini Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette ürün-hizmet değerlendirmesi yapanlar	78	133.22	10391.00	6106.000	.241
İnternette ürün-hizmet değerlendirmesi yapmayanlar	172	122.00	20984.00		

Tabloya bakıldığında çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları ilköğretim öğretmenlerinin internette ‘Ürün ve hizmetlere ilişkin değerlendirme yapmak’ etkinliğini gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır ($U=6106.000$; $p=.241$; $p>0.05$).

Tablo 30’da sınıf öğretmenlerinin risklere ilişkin algı puanlarının internette ‘diğer’ etkinlikleri gerçekleştirme durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine bakılarak sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 30

Sınıf Öğretmenlerinin Algı Puanlarının İnternette ‘Diğer’ Etkinlikleri Gerçekleştirme Durumlarına Göre U-Testi Sonucu

Etkinlikler	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
İnternette diğer etkinlikleri yapanlar	7	133.79	936.50	792.500	.751
İnternette Diğer etkinlikleri yapmayanlar	243	125.26	30438.50		

Tabloya bakıldığında sınıf öğretmenlerinin çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının öğretmenlerin internette ‘Diğer’ etkinlikleri gerçekleştirmesine göre gösterdiği farklılık anlamlı bulunmamıştır ($U=792.500$; $p=.751$; $p>0.05$).

Sınıf öğretmenlerinin, çocukların internette karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının öğretmenlerin internette kullandıkları etkinliklere göre gösterdiği farklılıklara ayrı ayrı tablolarda bakılmıştır. Öğretmenlerin çevrimiçi algıları ile internette sohbet etmeleri, ders çalışmaları, e-posta ile haberleşmeleri, bankacılık işlemleri gerçekleştirmeleri, oyun oynamaları, müzik dinlemeleri, araştırma yapmaları, alışveriş yapmaları, haberleri takip etmeleri, kişisel internet sitesi yayınlamaları, video izlemeleri/dosya indirmeleri, e-devlet uygulamalarını kullanmaları, hobiler ya da

mesleklerle ilgili tartışma gruplarına katılmaları, ürün ve hizmetlere ilişkin değerlendirme yapmaları ve diğer etkinlikleri gerçekleştirmeleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken, sosyal ağları kullanmaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yani sosyal ağları kullanan sınıf öğretmenlerinin sosyal ağları kullanmayan öğretmenlere göre çocukların internette karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının daha yüksek olduğu söylenebilir. Bunun nedeni olarak sosyal ağları kullanan öğretmenlerin oradaki tehlikeleri kendisinin de sık sık yaşayıp görmesi ve dolayısıyla çocukların da bu tehlikelerle karşılaşacakları yönünde bir algılarının oluştuğu söylenebilir.

Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın algıyla ilgili dördüncü alt problemi “Çocukların internet kullanırken karşılaştıkları birçok risk faktörüne ilişkin sınıf öğretmenlerinin algıları hangi düzeydedir?” şeklindedir. Bu problem çerçevesinde sınıf öğretmenlerinin çocukların karşılaştığı çevrimiçi risk faktörlerine ilişkin algılarının frekans ve yüzde değerleri Tablo 31’de verilmiştir.

Tablo 31

Sınıf Öğretmenlerinin Çevrimiçi Risklere Yönelik Algıları

Çevrimiçi Risk Faktörleri	Az Tehlikelidir		Biraz Tehlikelidir		Tehlikelidir		Daha Tehlikelidir		Oldukça Tehlikelidir		Çok Tehlikelidir	
Çocukların internetten cinsel içerikler indirmeleri	8	3,2	-	-	3	1,2	10	4,0	23	9,2	206	82,4
Çocuklara arkadaşlarından cinsel içeriği olan mesajlar gelmesi	8	3,2	3	1,2	4	1,6	3	1,2	26	10,4	206	82,4
Çocukların internette cinsel içeriği olan paylaşımlar yapmaları	6	2,4	5	2,0	2	,8	3	1,2	20	8,0	214	85,6
Çocukların internette dolaşırken cinsel içerikli sitelere erişmeleri	4	1,6	2	,8	4	1,6	5	2,0	31	12,4	204	81,6
Çocukların internette cinsel içeriği olan reklamlarla yüz yüze gelmesi	4	1,6	2	,8	2	,8	11	4,4	22	8,8	209	83,6
İnternette tanıştıkları kişiler tarafından çocukların kendilerini olumsuz etkileyebilecek teklifler almaları	4	1,6	-	-	2	,8	7	2,8	40	16,0	197	78,8
Çocukların ödül ve içeriklere ulaşmak için reklamlara tıklamaları	6	2,4	4	1,6	16	6,4	17	6,8	50	20,0	157	62,8
Çocukların yaş, içerik çeşidi gibi içerikle ilgili uyarılara dikkat etmeden sitelere girmeleri	6	2,4	6	2,4	2	,8	14	5,6	49	19,6	173	69,2
Çocukların sosyal ağ profillerini herkese görünür bir şekilde yapmaları	5	2,0	2	,8	3	1,2	29	11,6	41	16,4	170	68,0
Çocukların arkadaşlarının hesaplarını ele geçirmeye çalışmaları	3	1,2	4	1,6	6	2,4	13	5,2	24	9,6	200	80,0
Çocukların bilmedikleri kişilerden gelen e-postaların eklerini açmaları	4	1,6	2	,8	6	2,4	14	5,6	46	18,4	178	71,2

Çocukların internette paylaşım yaparken şahıslara, belli bir zümre veya kurumlara hakaret etmeleri	4	1,6	2	,8	4	1,6	13	5,2	53	21,2	174	69,6
Çocukların sosyal ağlardaki gruplarda grup üyelerini aşağılamaları	6	2,4	-	-	4	1,6	19	7,6	47	18,8	174	69,6
Çocukların can sıkacak e-postalar almaları	2	,8	4	,16	6	2,4	20	8,0	43	17,2	175	70,0
Çocukların internette tanıştıkları şahıslarla iletişim bilgilerini paylaşmaları	4	1,6	2	,8	3	1,2	6	2,4	27	10,8	208	83,2
Çocukların internette tanıştığı bir arkadaş tarafından dışarıda karşılıklı görüşmeye çağrılmaları	4	1,6	4	1,6	4	1,6	12	4,8	36	14,4	190	76,0
İnternette tanıştığı kişiler tarafından çocukların yasadışı eylemlere yöneltilmesi	4	1,6	4	1,6	-	-	7	2,8	11	4,4	224	89,6
Çocukların internet hesaplarını arkadaşlarıyla paylaşmaları	4	1,6	8	3,2	3	1,2	20	8,0	37	14,8	178	71,2
Çocukların internette oyun oynarken kendisini ortaya çıkaracak takma adlar kullanmaları	11	4,4	2	,8	2	,8	22	8,8	29	11,6	184	73,6
Çocukların kendilerine kapatılan içeriklere erişebilmek için internete bağlanma ayarlarını değiştirmeleri	7	2,8	3	1,2	2	,8	25	10,0	30	12,0	183	73,2

Tabloya bakıldığında tüm risklere yönelik sınıf öğretmenlerinin algılarının ‘Oldukça tehlikelidir’ ve ‘Çok tehlikelidir’ ölçek aralıklarında yoğunlaştığı görülmektedir. Bu iki ölçek aralığının toplam yüzdelere göre sınıf öğretmenlerinin çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algıları şu şekilde sıralanmaktadır:

- Risk 6 “ İnternette tanıştıkları kişiler tarafından çocukların kendilerini olumsuz etkileyebilecek teklifler almaları” (%94,8)
- Risk 4 “Çocukların internette dolaşırken cinsel içerikli sitelere erişmeleri” (%94)
- Risk 15 “Çocukların internette tanıştıkları şahıslarla iletişim bilgilerini paylaşmaları” (%94)
- Risk 17 “İnternette tanıştığı kişiler tarafından çocukların yasadışı eylemlere yönltilmesi” (%94)
- Risk 3 “Çocukların internette cinsel içeriği olan paylaşımlar yapmaları” (%93,6)
- Risk 2 “Çocuklara arkadaşlarından cinsel içeriği olan mesajlar gelmesi” (%92,8)
- Risk 5 “Çocukların internette cinsel içeriği olan reklamlarla yüz yüze gelmesi” (%92,4)
- Risk 1 “Çocukların internetten cinsel içerikler indirmeleri” (%91,6)
- Risk 12 “Çocukların internette paylaşım yaparken şahıslara, belli bir zümre veya kurumlara hakaret etmeleri” (%90,8)
- Risk 16 “Çocukların internetten tanıştığı bir arkadaşı tarafından dışarıda karşılıklı görüşmeye çağrılmaları” (%90,4)
- Risk 10 “Çocukların arkadaşlarının hesaplarını ele geçirmeye çalışmaları” (%89,6)
- Risk 11 “Çocukların bilmedikleri kişilerden gelen e-postaların eklerini açmaları” (%89,6)
- Risk 8 “Çocukların yaş, içerik çeşidi gibi içerikle ilgili uyarılara dikkat etmeden sitelere girmeleri” (%88,8)
- Risk 13 “Çocukların sosyal ağlardaki gruplarda grup üyelerini aşağılamaları” (%88,4)
- Risk 14 “Çocukların can sıkacak e-postalar almaları” (%87,2)
- Risk 18 “Çocukların internet hesaplarını arkadaşlarıyla paylaşmaları” (%86)

- Risk 19 “Çocukların internette oyun oynarken kendisini ortaya çıkaracak takma adlar kullanmaları” (%85,2)
- Risk 20 “Çocukların kendilerine kapatılan içeriklere erişebilmek için internete bağlanma ayarlarını değiştirmeleri” (%85,2)
- Risk 9 “Çocukların sosyal ağ profillerini herkese görünür bir şekilde yapmaları” (%84,4)
- Risk 7 “Çocukların ödül ve içeriklere ulaşmak için reklamlara tıklamaları” (%82,8)

Tablo ve yüzde sıralamalarının verilerine bakılarak her bir risk için öğretmenlerin çevrimiçi risk algılarının yüksek olduğu söylenebilir. Yine bu sıralamalardan hareketle %90’ın üzerinde olan risklerin çocuğun doğrudan maruz kalabileceği ve zarar görebileceği riskler olduğu söylenebilir.

Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın algıyla ilgili beşinci alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin teknolojiyi kullanma düzeyleri ile çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algıları arasında ilişki var mıdır?” şeklindedir. Bu problem çerçevesinde sınıf öğretmenlerinin çocukların karşılaştığı çevrimiçi risk faktörlerine ilişkin algıları ile teknolojiyi kullanma düzeylerinin arasındaki ilişkinin olup olmadığını belirlemek için Korelasyon analizi yapılarak değerleri Tablo 32’de verilmiştir.

Tablo 32

Sınıf Öğretmenlerinin Çevrimiçi Algıları ve Teknoloji Kullanım Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Testi

	N	Pearson Correlation	p
Teknoloji kullanım puanı	250	-.027	.667
Çevrimiçi risk puanı	250	-.027	.667

Tabloya bakıldığında sınıf öğretmenlerinin teknolojiyi kullanma düzeyleri ile çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algıları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucu çıkmaktadır ($p=.667$; $p>0.05$). Korelasyon katsayısının $-.027$ olması zayıf ve ters orantılı bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. İki veya ikiden fazla değişkenin arasındaki ilişkinin müdahale edilmeden incelenmesine korelasyonel araştırma denmiştir. Korelasyonel araştırmalarda değişkenler arasındaki ilişki $+1$ ile -1 arasında değişen katsayılarla gösterilmektedir. Katsayının pozitif olması iki değişkenden de aynı değişimin yaşandığını gösterirken, negatif olması ise iki değişkenin birbirine ters yönde bir değişimin yaşandığını gösterir. Aynı zamanda katsayının 0.30 'dan küçük olduğunda zayıf bir ilişkiyi gösterdiği, $0.30- 0.70$ arasında orta düzeyli, 0.70 'den büyük olduğunda ise yüksek bir ilişkiyi gösterebileceği söylenmiştir (Köklü, Büyüköztürk ve Çokluk'tan akt. Büyüköztürk vd., 2016, s.185). Sınıf öğretmenlerinin teknolojiyi kullanma düzeyleri ile çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algıları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır ($p=.667$; $p>0.05$). Korelasyon katsayısının $-.027$ olması ise zayıf ve ters orantılı bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Yani bu bulgu sınıf öğretmenlerinin teknoloji kullanma düzeyleri yüksek iken çocukların karşılaştığı risklere yönelik algılarının düşük, teknoloji kullanma düzeyleri düşük iken çocukların internette karşılaştıkları risklere yönelik algılarının yüksek olabileceğini ortaya çıkarmaktadır. Ancak bu ilişkinin zayıf olması her zaman ters orantılı olmayacağını gösterebilir. Büyüköztürk vd., (2016)

araştırmacının ya da katılımcıların yorulması sonucunda ölçme araçlarını düzgün bir şekilde cevaplamamalarının araştırma sonuçlarını olumsuz etkileyebileceğini söylemişlerdir. Ayrıca iki değişkeni etkileyen üçüncü bir değişkenin araştırma sonuçlarına etki edebileceği ifade edilmiştir. Buna göre araştırma sonuçlarının örneklem büyüklüğü, katılımcıların sorulara samimi olarak cevap vermemesi ve araştırmaya etki edebilecek başka bir değişkenin varlığı sebep olarak gösterilebilir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırmada öğretmenlerin teknoloji kullanım düzeylerine, çevrimiçi risk düzeylerine, bu iki düzey arasındaki ilişkiye, çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının, cinsiyete, sınıf düzeyine, çevrimiçi risklerle karşılaşma durumuna, güvenli internet kullanımı konusunda önceden eğitim alıp almama durumuna, internet kullanım sıklığına ve internette gerçekleştirilen etkinliklere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Dönmez (2015) tarafından geliştirilen “Çocuk ve Ergenlerin Karşılaştığı İnternet Risklerine Yönelik Algı Ölçeği” başlıklı ölçek formu kullanılmıştır. Araştırmanın evreni 2018 – 2019 öğretim yılında Antalya Muratpaşa ve Konyaaltı İlçeleri’ndeki 3. ve 4. sınıfları okutan öğretmenler olarak belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinden toplam 250 veri elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizlerin sonuçları alanyazın ile birlikte tartışılıp yorumlanmıştır.

- Öğretmenlerin genel olarak kolay ulaşım sağladıkları bilgisayar, internet, video oynatıcılar ve data projektörü gibi teknolojileri derslerinde daha çok kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin derslerinde hiçbir zaman kullanmadıklarını belirttikleri teknolojiler ise sırasıyla tepegöz; akıllı tahta; opak projektör; televizyon; kamera ve ses kayıt/dinleme cihazlarıdır. Sınıf öğretmenlerinin derslerinde her zaman kullandıkları yazılımlar sırasıyla; kelime işlemci(Word vb.); veri sunumu (power point vb.); elektronik tablo (Exel vb.); ilkökul matematik alanına özgü çeşitli eğitim yazılımları (Sayıları öğreniyorum, Vitamin vb.); çizim ve boyama (Paint vb.) ;

derslere uygun uygulama yazılımları (Sketchpad, Cabri vb.)'dir. Sınıf öğretmenlerinin teknolojiyi derslerinde kullanma amaçları sırasıyla şu şekildedir : Öğrenilenlerin pekiştirilmesi; öğrencinin ilgisini derse çekme; bilginin sunumu; öğrencinin matematiği günlük yaşamla daha kolay ilişkilendirmesi; öğrencinin oyun yoluyla öğrenmesi; öğrencinin araştırma yapmaya yöneltilmesi; öğrencinin ilişkisel düşünme becerisini geliştirme; öğrencinin problem çözme becerisini geliştirme; öğrencinin mantık ve muhakeme becerisini geliştirme ; bireysel farklılıklara uygun öğretim yapma. (Kaşıkçı, Çağıltay, Karakuş, Kurşun ve Ogan, 2014) çocukların tümünün, ebeveynlerinin ise %29'unun internet kullandığı tespit etmişlerdir.

- Çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik kadın ilköğretim öğretmenlerinin algılarının erkek ilköğretim öğretmenlerinin algılarına göre daha yüksek olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Kavuk (2011, s.54-60) ve Erdur-Baker ve Kavşut (2007) siber zorbalığa mağruz kalma ve siber zorbalığa maruz bırakma açısından erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla bulunmuştur. Bu durum siber zorbalıkla erkeklerin daha ilgili olmuş olabileceği ve daha çok dikkatini çekebileceği ihtimalini beraberinde getiriyor. Yaptığımız araştırmada ise kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre algılarının yüksek olması kadının annelik duygularıyla düşünmesi, toplumdaki örf ve adetlere bağlılığı, çocuklarla iletişime daha açık olması gibi nedenlerle açıklanabilir.
- Çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik sınıf öğretmenlerinin algıları okuttukları sınıf düzeyine göre farklılık göstermemektedir.
- Daha önce çevresinde risklerle karşılaşmayan sınıf öğretmenlerinin, daha önce çevresinde risklerle karşılaşan sınıf öğretmenlerine göre çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algılarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Öğretmenlerin çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının, güvenli internet kullanımı konusunda eğitim alma durumlarına göre değişiklik göstermediği sonucu ortaya çıkmıştır. Kaşıkçı (2014) çalışmasında çocukları risklere

karşı en çok ebeveynlerinin koruduğu, fakat ebeveynlerin interneti güvenli kullanma konusunda rehber öğretmeninden bilgi aldığı ortaya çıkmıştır. Buradan hareketle bu çalışmada güvenli internet eğitimi alma konusunda anlamlı bir farklılık ortaya çıkmasa da öğretmenlerin bu konuda eğitim almaları hem veliler hem de öğrenciler açısından önemlidir.

- Sınıf öğretmenlerinin çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algıları öğretmenlerin interneti kullanma sıklıklarına göre anlamlı bulunmuştur. Her gün birkaç saat ve haftada birkaç saat internet kullanan öğretmenlerin ayda birkaç saat ve hiç internet kullanmayan öğretmenlere göre çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algılarının daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde yapılan bir çalışmada internet kullanım süresinin arttıkça siber zorbalık yapma ihtimalinin o derecede kuvvetlendiği sonucu ortaya çıkmıştır(Özdemir ve Akar, 2011). Yine bir çalışmada Kavuk (2011, s.54-60) siber zorbalığın internet kullanım sürelerine göre pozitif yönlü olarak arttığı sonucu tespit edilmiştir.
- Öğretmenlerin çevrimiçi algıları ile internette sohbet etmeleri, ders çalışmaları, e-posta ile haberleşmeleri, bankacılık işlemleri gerçekleştirmeleri, oyun oynamaları, müzik dinlemeleri, araştırma yapmaları, alışveriş yapmaları, haberleri takip etmeleri, kişisel internet sitesi yayınlamaları, video izlemeleri/dosya indirmeleri, e-devlet uygulamalarını kullanmaları, hobiler ya da mesleklerle ilgili tartışma gruplarına katılmaları, ürün ve hizmetlere ilişkin değerlendirme yapmaları ve diğer etkinlikleri gerçekleştirmeleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken, sosyal ağları kullanmaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yani sosyal ağları kullanan sınıf öğretmenlerinin sosyal ağları kullanmayan öğretmenlere göre çocukların internette karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik algılarının daha yüksek olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Turgut(2016) çocukların internette araştırma yapma gibi etkinliklerden daha çok eğlence ve iletişim amaçlı etkinlik kullanımlarına daha çok yöneldikleri, sosyal ağ kullanımının giderek yaygın hale geldiği, en çok riske maruz kaldıkları konular arasında ahlak dışı resimler ve siber zorbalık olduğu

sonuçları çıkarılmıştır. Sosyal ağların giderek yaygınlaşması, çocukların interneti daha çok eğlenme amaçlı kullanmaları ve çocukların çevrimiçi risklere en çok bu alanda maruz kalmaları öğretmenlerin de aynı şekilde sosyal ağlar içerisinde bu risklere karşı yüksek bir algı oluşturması yaptığımız araştırmayı da destekler niteliktedir. Yine benzer bir çalışmada Avinç (2017) çocukların en çok oyun oynama ve video izleme etkinliklerini yaptıkları, sosyal medya ve eğitim amaçlı internet kullanımının düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu iki araştırma da çocukların interneti eğlenme amaçlı kullandıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Fakat burada asıl önemli olan eğlenildiği için en çok vakit geçirilen etkinliklerin bu risklerle ne kadar dolu olduğu ve çocukları ne derecede etkilediğidir. Yaptığımız çalışmada daha önce de belirtildiği gibi bu risklere en açık internet etkinliğinin sosyal ağlar olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bir başka çalışmada Kaşıkçı, Çağıltay, Karakuş, Kurşun ve Ogan, (2014) her üç çocuktan birinin sosyal paylaşım sitelerine yaş sınırının altında üye olduğunu ve çocukların çoğunluğunun sosyal paylaşım sitelerinde kişisel bilgilerini paylaştıklarını tespit etmişlerdir.

- Çocukların karşılaştıkları çevrimiçi risklere yönelik öğretmenlerin algılarının oldukça yüksek olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Kaşıkçı (2014) çocukların karşılaştıkları risklerle öğretmenlerine duydukları güven arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu söylemiştir. Bu araştırmanın sınıf öğretmenleriyle yapılma nedeni çocuklarla öğretmenler arasındaki güven duygusunun bu konuda öğretmen ile çocuk arasında köprü oluşturma ihtimalidir. Ayrıca çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere karşı internet güvenliğinin ebeveynlerden sonra en fazla öğretmenler tarafından verildiği belirtilmiştir (EU Kids Online Projesi 2011, s. 23). Çocukların çevrimiçi risklerle karşılaşma oranının 4'te 1 olduğu bir çalışmada; çocukların bir kısmının internette cinsel içeriklere maruz kaldıkları ve yarısına yakını bundan rahatsızlık duyduğu, yine çocukların bir kısmının cinsel içerikli mesajlar aldıkları ve çocukların yarısının bundan rahatsız oldukları, çocukların bir kısmının da internette

tanımadığı kişilerle görüştükleri saptanmıştır (Kaşıkçı, Çağıltay, Karakuş, Kurşun ve Ogan, 2014).

- Sınıf öğretmenlerinin teknolojiyi kullanma düzeyleri ile çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algıları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucu bulunmuştur ($p=.667$; $p>0.05$).

Öneriler

- Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin en çok kullandıkları bilgisayar, internet, video oynatıcılar ve data projektörü gibi teknolojiler ile ilgili daha çok bilgi sahibi olmaları, derslerinde bu teknolojileri en etkili bir biçimde kullanmaları ve teknolojiyi güvenli bir şekilde kullanma konusunda öğrencilerine örnek olmalı aynı zamanda onları bilgilendirmelidir. Güvenli internet kullanımı evde ve okulda boyutlandırılarak çocuğun oto-kontrol geliştirmesi sağlanabilir.
- Çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik kadın ilköğretim öğretmenlerinin algılarının erkek ilköğretim öğretmenlerinin algılarına göre daha yüksek olduğu sonucundan hareketle erkek öğretmenlere riskler ve bu risklerden korunma ile ilgili destekleme çalışmaları yapılmalı ve farkındalıkları artırılmalıdır.
- İnterneti daha sık kullanan öğretmenlerin internetteki risklere ilişkin algılarının yüksek olmasından hareketle öğretmenlerin interneti sıklıkla kullanmaları teşvik edilmeli ve interneti kullanırken çocukların ne tür durumlarla karşılaşabileceğine dair bir değerlendirme yapması ve önlemler alması sağlanmalıdır.
- İnternette gerçekleştirilen etkinlikler arasında sadece sosyal ağları kullanan öğretmenlerin risklere yönelik algılarının daha yüksek olması sonucundan hareketle öğretmenlerin sosyal ağları olan öğrencilerine rehberlik etmesi ve kontrol altına alarak aile ile iletişime geçmesi uygun olacaktır. Yine çevrimiçi riskler konusunda sosyal ağların rolü, çocukların sosyal ağları kullanma düzeyleri ve bu risklere maruz

kalma durumları ileriki çalışmalarda da ayrıntılı olarak ele alınması gereken bir konu olmalıdır.

BÖLÜM VI

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, A. (2010). İlköğretim okullarında öğretim teknolojilerinin durumu ve sınıf öğretmenlerinin bu teknolojileri kullanma düzeyleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 1-17.
- Aksaray, S. (2011). Siber zorbalık. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(2), 405-432.
- Al-Awidi, H. M. ve Alghazo, I. M. (2012). The effect of student teaching experience on preservice elementary teachers' self-efficacy beliefs for technology integration in the UAE. *Educational Technology Research and Development*. Doi: 10.1007/s11423-012-9239-4.
- Alpar, D. Batdal, G. Avcı, Y (2007). Öğrenci merkezli eğitimde eğitim teknolojileri uygulamaları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 19-31.
- Anagün, G. S. (2011). PISA 2006 sonuçlarına göre öğretme-öğrenme süreci değişkenlerinin öğrencilerin fen okuryazarlıklarına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 36(162), 84-102.
- Aslan, A. (2016). *Türkiye’de çocukların güvenli internet kullanımında 2010-2015 yılları arasındaki değişimler ve uygulamaların yansımaları*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

- Avacı,Ü. Kurtoğlu, M. Seferoğlu, S.S. (2010). Türkiye’de Planlı Kalkınma ve Teknoloji Politikaları. Akademik Bilişim’ 10 - XII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri.
- Avinç, Z. (2017). *0-8 yaş arasındaki çocukların internet ve mobil teknoloji alışkanlıkları ve güvenli internet kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Ayas, T. ve Horzum, M. B. (2012). İlköğretim öğrencilerinin sanal zorba ve mağdur olma durumu. *İlköğretim Online*, 11(2), 369-380.
- Ayas, T. ve Horzum, M. B. (2013). İlköğretim öğrencilerinin internet bağımlılığı ve aile internet tutumu. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (39), 46-57.
- Baker, Ö.E. ve Tanrikulu İ. (2010). Psychological consequences of cyber bullying experiences among Turkish secondary school children. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2 , 2771–2776.
- Barut L. (2015). Fen ve Teknoloji öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tutumları ile bilgisayar öz yeterlik algıları arasındaki ilişki. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar Teknolojileri Anabilim Dalı, Kahramanmaraş.
- Belsey, W. B. (2004). Cyberbullying: An emerging threat to the “Always on” generation. http://www.cyberbullying.ca/pdf/Cyberbullying_Article_by_Bill_Belsey.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Burnukara, P. ve Uçanok, Z. (2010). Ergenlerin bilgi ve iletişim teknolojileri kullanım olanakları ile sanal ortamda meydana gelen zorbalığa ilişkin betimsel bir inceleme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 21(2), 47 – 62.

- Büyüköztürk, Ş. , Çakmak, E. K. , Akgün, Ö. E. , Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem.
- Canbek, G. ve Sağıroğlu, G. (2007). Çocukların ve gençlerin bilgisayar ve internet güvenliği. *Politeknik Dergisi*, 10(1), 33-39.
- Cömert, I.T. ve Kayıran, S.M. (2010). Çocuk ve ergenlerde internet kullanımı. *Çocuk Dergisi* 10(4):166-170. doi:10.5222/j.child.2010.166
- Çetin, O. , Çalışkan, E. ve Menzi, N. (2012). Öğretmen adaylarının teknoloji yeterlilikleri ile teknolojiye yönelik tutumları arasındaki ilişki. *Elementary Education Online*, 11(2), 273-291. *İlköğretim Online*, 11(2), 273-291. <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden erişilmiştir.
- Demirhan, S. (2012). *Fen ve Teknoloji öğretmenlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin özyeterlik algıları ve bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanım durumları (Denizli ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Dönmez, O. (2015). *Sınıf öğretmeni adaylarının çocukların karşılaştığı çevrimiçi risklere yönelik algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Dönmez, O. ve Odabaşı, H.F. (2015). Sınıf öğretmenliği bölümü öğretim elemanlarının çocuklara yönelik çevrimiçi risklere ilişkin algılarının incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi* 16(2), 459-479.
- Durmaz, Y. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin teknopedagojik eğitim yeterlikleri, mesleki öz-yetenlikleri ve teknoloji kullanım düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Ekici S. ve Özenç N. Ö. (2012). İlköğretim öğrencilerinin internette bilgi arama davranışları. *Türk Kütüphaneciliği* 26(1), 78-96.

- Erdemir, N. , Bakırcı H. ve Eyduran, E. (2009). Öğretmen adaylarının eğitimde teknolojiyi kullanabilme özgüvenlerinin tespiti. *TÜFED-TUSED/ 6(3)*, ss.99-108.
- Erdur-Baker, Ö. ve Kavşut, F. (2007). Akran zorbalığının yeni yüzü: Siber zorbalık. *Eğitim Araştırmaları*, 27, 31-42.
- EU Kids Online Project (2011). Final Recommendations for policy methodology and research. www.eukidsonline.net sayfasından erişilmiştir.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS*. Sage publications.
- Forssell, K. (2011). Technological pedagogical content knowledge: Relationships to learning ecologies and social learning networks. Doctoral dissertation published, Stanford University.
- Giunchiglia, F., Zeni, M., Gobbi, E., Bignotti, E., ve Bison, I. (2018). Mobile social media usage and academic performance. *Computers in Human Behavior*, 82, 177-185.
- Gökçearslan Ş. ve Seferoğlu S. S. (2016). Ortaokul öğrencilerinin internet kullanım biçimleri: riskli davranışlar ve fırsatlar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(1), 383-404.
- Gündüz, A. (2015). *İnternet güvenliği üzerine 2000-2014 yılları arasındaki çalışmaların bir içerik analizi: riskler, risklere etki eden faktörler ve metodolojik yönelimler*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Güven, B., Yılmaz, G. K. (2016). Tasarlanan hizmet-içi eğitim kursunun ortaokul matematik öğretmenlerinin teknoloji kullanım düzeylerine etkisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi. Cilt 41*, (188) 35-66.
- Izadpanah, S., Alavi, M. (2016). The perception of EFL high school students in using of computer technology in the process of learning: merits and demerits. *Advances in Language and Literary Studies* ISSN: 2203-4714 Vol. 7 No. 3;. Australian International Academic Centre, Australia.

- İşman, A. (2005). Bilişim teknolojileri ışığında eğitim (Btei). *Uluslararası Online Eğitim Teknolojileri Dergisi*, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Nobel.
- Kaşıkcı, D. N. (2014). *Çocukların, ebeveynlerin ve öğretmenlerin; çocuklar için internet kullanımı, internetin riskleri ve güvenliği hakkında görüşleri ve deneyimleri*. Doktora Tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kaşıkcı, D. N., Çağıltay, K., Karakuş, T., Kurşun, E. ve Ogan, C. (2014). Türkiye ve Avrupa'daki çocukların internet alışkanlıkları ve güvenli internet kullanımı. *Education&Science/Eğitim ve Bilim*, 39(171), 230 – 243.
- Kavuk, M. (2011). *İlköğretim öğrencilerinin sanal zorba ve sanal kurban olma durumlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Keller, M. (2012). *Identifying and preventing cyber bullying among adolescents*. Faculty in Communication and Leadership Studies. Gonzaga University, Spokane Washington.
- Khurmyet, G. (2016). *Mobil eğitim teknolojisi olarak tablet bilgisayarın etkin öğretim amaçlı kullanımı: Özel ortaöğretim kurumları üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kılıç A. (2011). *Fen ve Teknoloji öğretmen adaylarının elektrik akımı konusundaki teknolojik pedagojik alan bilgilerinin ve sınıf içi uygulamalarının araştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. Elazığ.
- Küçük, S. (2016). *Siber zorbalık ölçeği Türkçe uyarlaması*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
- Livingstone, S., Haddon, L., Görzig, A. ve Olafsson, K. (2011a). EU Kids Online Final Report. London: EU Kids Online: LSE.

Livingstone, S., Haddon, L., Görzig, A. ve Olafsson, K. (2011b). Risks and safety on the internet: The perspective of European children. Full Findings. London: EU Kids Online: LSE.

Milli Eğitim Dergisi (2003,160). Erişim Adresi: http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/160/akbas.htm

MEB (2017). Sınıf Öğretmeni Özel Alan Yeterlilikleri. <https://toad.edam.com.tr/sites/default/files/pdf/cocuk-ve-ergenlerin-karsilastigi-internet-risklerine-yonelik-algi-olcegi-toad.pdf> adresinden erişilmiştir.

OECD (2019). Internet access (indicator). Doi: 10.1787/69c2b997-en.

Orhan, F. (2015). Teknoloji entegrasyonu planlama modeli kapsamında bilişim teknolojilerinin derslere entegrasyonuna yönelik üniversite-okul işbirliği yansımaları. *International Online Journal of Educational Sciences (IOJES)*, 7(4), 148-164.

Özdemir, M. ve Akar, F. (2011). Lise öğrencilerinin siber-zorbalığa ilişkin görüşlerinin bazı değişkenler bakımından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice]*, 17(4), 605-626.

Patchin, J. W. ve Hinduja, S. (2006). Bullies move beyond the schoolyard: A preliminary look at cyberbullying. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 4(2), 148-169.

Sanchez, J., Salinas, A. ve Haris, J. (2011). Education with ICT in South Korea and Chile. *International Journal of Educational Development*, 31, 126-148.

Sarı, S. ve Kunt, H. (2014). İlkokul ve ortaokul öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre internet kullanım durumlarının belirlenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 40, 263-280.

Shapley, K., Sheehan, D., Maloney, C., ve Caranikas-Walker, F. (2011). Effects of technology immersion on middle school students' learning opportunities and achievement. *The Journal of Educational Research*, 104(5), 299-315.

- Smith, P. K. , Mahdavi, J. , Carvalho, M. ve Tippett, N. (2006). An investigation into cyberbullying, its forms, awareness and impact, and the relationship between age and gender in cyberbullying. Research Brief No. RBX03-06. London: DfES.
- Sticca, F. ve Perren, S. (2013). Is cyber bullying worse than traditional bullying? Examining the differential roles of medium, publicity, and anonymity for the perceived severity of bullying. *Journal of Youth and Adolescence*, 42, 739-750. doi:10.1007/s10964-012- 9867-3.
- Turgut, Y. E. (2016). *Çocukların mobil internet deneyimleri: kullanım, risk faktörleri ve risklerle başa çıkma stratejilerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Bilişim ve İnternet Araştırma Komisyonu (2012). Bilgi Toplumu Olma Yolunda Bilişim Sektöründeki Gelişmeler İle İnternet Kullanımının Başta Çocuklar, Gençler Ve Aile Yapısı Üzerinde Olmak Üzere Sosyal Etkilerinin Araştırılması Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu.
- Usta, E. ve Korkmaz, Ö. (2010). Öğretmen adaylarının bilgisayar yeterlikleri ve teknoloji kullanımına ilişkin algıları ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1). <http://www.insanbilimleri.com> sayfasından erişilmiştir.
- Yenilmez, Y. (2012). *İnternette çocuklara yönelik tehditlere ilişkin öğretmen inançları*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Willard, N. (2005). Educator's guide to cyberbullying and cyberthreats. <http://www.cyberbully.org/cyberbully/docs/cbcteducator.pdf> adresinden erişilmiştir.

EKLER

Ek 1. Öğretmenlerin Derslerinde Teknoloji Kullanma Düzeyi Ölçeği

Değerli Öğretmenim, Sınıf öğretmenlerinin derslerinde teknoloji kullanma düzeyi belirlemeye çalışıyoruz. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayalı olup, katılımcıların uygulamanın herhangi bir anında vazgeçme hakları saklı tutulmaktadır. Çalışmada kimlik bilgileri toplanmayacak, toplanan veriler sadece bilimsel raporlarda kullanılacaktır.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Tuğba BAYAR

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Sınıf Öğretmenliği Yüksek Lisans Öğrencisi

İlköğretim Derslerinde,	Her zaman	Sık sık	Bazen	Nadiren	Hiçbir zaman
Aşağıdaki Teknolojileri Kullanıyorum;					
01. Bilgisayar					
02. Video oynatıcılar (Cd, Dvd, Vcd oynatıcı)					
03. Televizyon					
04. Opak projektör					
05. Data projektörü					
06. Tepegöz					
07. Ses kayıt/dinleme cihazları					
08. Kamera					
09. Akıllı tahta					
10. İnternet					
Aşağıdaki Yazılımları Kullanıyorum;					

11. Kelime İşlemci (Word vb.)					
12. Elektronik Tablo (Excel vb.)					
13. Veri Sunumu (Power Point vb.)					
14. Çizim ve Boyama (Paint vb.)					
15. Derslerime özgü uygulama yazılımları					
16. Matematik alanına özgü çeşitli eğitim yazılımları (Sayıları öğreniyorum, Vitamin, Skool vb.)					

İlköğretim Derslerinde,	Her zaman	Sık sık	Bazen	Nadiren	Hiçbir zaman
Teknolojiyi aşağıdaki amaçlar için kullanıyorum;					
17. Bilginin sunumu					
18. Bireysel farklılıklara uygun öğretim yapma					
19. Öğrenilenlerin pekiştirilmesi					
20. Öğrencinin matematiği günlük yaşamla daha kolay ilişkilendirmesi					
21. Öğrencinin oyun yoluyla öğrenmesi					
22. Öğrencinin araştırma yapmaya yönltilmesi					
23. Öğrencinin problem çözme becerisini geliştirme					
24. Öğrencinin mantık ve muhakeme becerisini geliştirme					
25. Öğrencinin ilişkisel düşünme becerisini geliştirme					
26. Öğrencinin derse ilgisini çekme					
27. Öğrencinin motivasyonunu artırma					
28. Öğrencinin dersten zevk alması					

Ek 2. Çocuk ve Ergenlerin Karşılaştığı İnternet Risklerine Yönelik Algı Ölçeği

Değerli Öğretmenim, Sınıf öğretmenlerinin çocuk ve ergenlerin internet kullanırken karşı karşıya kaldıkları risklere yönelik algılarını belirlemeye çalışıyoruz. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayalı olup, katılımcıların uygulamanın herhangi bir anında vazgeçme hakları saklı tutulmaktadır. Çalışmada kimlik bilgileri toplanmayacak, toplanan veriler sadece bilimsel raporlarda kullanılacaktır.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Tuğba BAYAR
Gazi Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Sınıf Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi

Cinsiyetiniz	☐ Kadın	☐ Erkek
Sınıfınız	☐ 3	☐ 4
Çevrenizde internet kaynaklı bir sorun (bilgi hırsızlığı, rahatsız edilme, e-dolandırıcılık) yaşayan kimse oldu mu?	☐ Evet	☐ Hayır
Daha önce güvenli internet kullanımı konusunda bir eğitim aldınız mı?	☐ Evet	☐ Hayır
sıklıkla kullanıyorsunuz?	☐ Her gün birkaç saat ☐ Haftada birkaç saat Hangi ☐ Ayda birkaç saat ☐ Yılda birkaç saat ☐ Kullanmıyorum	

Aşağıda **internette gerçekleştirebileceğiniz etkinlikler** verilmiştir. Gerçekleştirdiğiniz etkinliklerin yanındaki kutucuğu işaretleyiniz. (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- ☐ Sohbet etmek
- ☐ Ders çalışmak
- ☐ E-posta ile haberleşmek
- ☐ Bankacılık işlemleri gerçekleştirmek
- ☐ Oyun oynamak
- ☐ Müzik dinlemek
- ☐ Araştırma yapmak
- ☐ Alışveriş yapmak
- ☐ Haberleri takip etmek
- ☐ Kişisel internet sitesi yayınlamak
- ☐ Video izlemek Dosya (ör: video, müzik, yazılım) indirmek
- ☐ Sosyal ağları kullanmak
- ☐ e-Devlet uygulamalarını kullanmak
- ☐ Hobiler ya da meslekle ilgili tartışma gruplarına (forum) katılmak
- ☐ Ürün ve hizmetlere ilişkin değerlendirme
(ör: şikayet, yorum) yapmak
- ☐ Diğer (Lütfen belirtiniz): ---

Aşağıda çocuk ve ergenlerin internet kullanırken başına gelmesi olası durumlara örnekler verilmiştir. Maddeleri 1. Az Tehlikelidir ... 6. Çok Tehlikelidir aralığında puanlandırınız.	Az tehlikelidir						Çok tehlikelidir					
1. Cinsel içerikler (fotoğraf, video vb.) indirmeleri	1	2	3	4	5	6						
2. Arkadaşlarından cinsel içerikli mesajlar almaları	1	2	3	4	5	6						
3. İnternette cinsel içerik (fotoğraf, video vb.) paylaşımları	1	2	3	4	5	6						
4. İnternette gezinirken cinsel içerikler sunan sitelere ulaşmaları	1	2	3	4	5	6						
5. İnternette cinsel içerikli reklamlarla karşılaşmaları	1	2	3	4	5	6						
6. İnternette tanıştığı kişilerden kendilerine zarar verebilecek öneriler (aşırı zayıflama, kaçak yazılım kullanımı vb.) almaları	1	2	3	4	5	6						
7. Ödül ve içeriklere ulaşmak için reklamlara tıklamaları	1	2	3	4	5	6						
8. İçerikle ilgili uyarıları okumadan (yaş, hedef kitle, içerik türü vb.) sitelere girmeleri	1	2	3	4	5	6						
9. Sosyal ağ profillerini herkese açık tutmaları	1	2	3	4	5	6						
10. Arkadaşlarının hesaplarını (e-posta, sosyal ağ vb.) ele geçirmeye çalışmaları	1	2	3	4	5	6						
11. Tanımadıkları kişilerden gelen e-postaların eklerini açmaları	1	2	3	4	5	6						
12.İnternette ki paylaşımlarında kişi, grup ya da kurumlara hakaret etmeleri	1	2	3	4	5	6						
13. Sosyal ağlardaki gruplarda diğer üyeleri aşağılamaları	1	2	3	4	5	6						
14. Rahatsız edici e-postalar almaları	1	2	3	4	5	6						
15. İnternette tanıştıkları kişilerle iletişim bilgilerini paylaşımları	1	2	3	4	5	6						
16.İnternette tanıştığı bir arkadaşı tarafından yüz yüze görüşmeye davet edilmeleri	1	2	3	4	5	6						
17. İnternette tanıştığı kişiler tarafından yasadışı eylemlere yönlendirilmeleri	1	2	3	4	5	6						
18. İnternet hesaplarını (e-posta, sosyal ağ vb.) arkadaşlarıyla paylaşımları	1	2	3	4	5	6						
19. İnternette oynanan oyunlarda özel bilgilerini açığa vuran takma isimler kullanmaları	1	2	3	4	5	6						
20.Engellenen içeriklere ulaşabilmek için internete bağlanma ayarlarını değiştirmeleri	1	2	3	4	5	6						

Ek 3. İl Milli Eğitim Anket Uygulama İzni

T.C.
ANTALYA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 98057890-20-E.12052385

24.06.2019

Konu : Anket Uygulaması

İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
ANTALYA

Gazi Üniversitesi Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Tuğba BAYAR'ın "**Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Teknoloji Kullanım Düzeyleri ve Çocukların Karşılaştığı Çevrimiçi Risklere Yönelik Algılarının İncelenmesi**" adlı araştırmasını, İlimiz Muratpaşa ve Konyaaltı İlçelerinde bulunan Resmi ve Özel İlkokullarda, uygulama isteği ile ilgili 12/06/2019 tarih 19524 sayılı yazısı, İl Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma Değerlendirme ve İnceleme komisyonumuz tarafından, 21/06/2019 tarihinde incelenerek "**Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinlerine Yönelik İzin ve Uygulama Genelgesi**" esaslarına uygun olduğu tespit edilmiştir.

Komisyonumuzca, "**Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Teknoloji Kullanım Düzeyleri ve Çocukların Karşılaştığı Çevrimiçi Risklere Yönelik Algılarının İncelenmesi**" isimli araştırmasını, İlimiz Muratpaşa ve Konyaaltı İlçelerinde bulunan Resmi ve Özel İlkokullarda görev yapan 3. ve 4. Sınıf Öğretmenlerine, bahse konu Genelge ve çalışma takvimi doğrultusunda, eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmaksızın yapılması,

Söz konusu araştırmanın bitimine müteakip; sonuç raporunun bir örneğinin CD ortamında Müdürlüğümüz Ar-Ge bürosuna gönderilmesi kaydıyla uygulanması, Komisyonca uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, Valilik Makamının 02/04/2019 tarih ve 12935 sayılı yetki devrine göre olurlarınıza arz ederim.

Mehmet KARAKAŞ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

OLUR
24.06.2019

Yüksel ARSLAN
Vali a.
İl Milli Eğitim Müdürü

Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Soğuksu Mah. Hamidiye Cad. MERKEZ/ANTALYA
E-posta: projeler07@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Mehmet KARAKAŞ Md. Yrd.
Tel: (0 242) 238 60 00
Faks: (0 242) 238 61 11

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden e169-a6b2-30f1-a69e-a2d5 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 4. Çocuk ve Ergenlerin Karşılaştığı İnternet Risklerine Yönelik Algı Ölçeği İzni

03.09.2019 Gmail - ÖLÇEK İZNI

M Gmail Tuğba BAYAR <tugbyr@gmail.com>

ÖLÇEK İZNI
3 ileti

Tuğba BAYAR <tugbyr@gmail.com> 24 Nisan 2019 20:40
Alıcı: onur.donmez@ege.edu.tr

Merhaba,
"SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DERSLERİNDE TEKNOLOJİ KULLANIM DÜZEYLERİ VE ÇOCUKLARIN KARŞILAŞTIĞI ÇEVİRİMİÇİ RİSKLERE YÖNELİK ALGILARININ İNCELENMESİ" isimli yüksek lisans tezimde 3. ve 4. sınıf öğretmenlerine uygulamak üzere "**Çocuk ve Ergenlerin Karşılaştığı İnternet Risklerine Yönelik Algı Ölçeği**" formunu çalışmamda kullanmak istiyorum. Bu nedenle izninizi talep ediyorum.
Tuğba BAYAR, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Bölümü
Tez danışmanım: Doç. Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ.

Onur Dönmez <onur.donmez@ege.edu.tr> 24 Nisan 2019 20:49
Alıcı: Tuğba BAYAR <tugbyr@gmail.com>

Tuğba Hocam merhaba,
Ölçeği kullanabilirsiniz. İyi çalışmalar ve tezinizde başarılar dilerim.
Selamlar,
Dr. Onur Dönmez
[Alıntılanan metin gizlendi]

EGE ÜNİVERSİTESİ

Bu elektronik posta ve onunla iletilen bütün dosyalar sadece göndericisi tarafından alması amaçlanan yetkili gerçek ya da tüzel kişinin kullanımı içindir. Eğer söz konusu yetkili alıcı değilseniz bu elektronik postanın içeriğini açıklamamanız, kopyalamanız, yönlendirmeniz ve kullanmanız kesinlikle yasaktır ve bu elektronik postayı derhal silmeniz gerekmektedir.

EGE ÜNİVERSİTESİ bu mesajın içerdiği bilgilerin doğruluğu veya eksiksiz olduğu konusunda herhangi bir garanti vermemektedir. Bu nedenle bu bilgilerin ne şekilde olursa olsun içeriğinden, iletilmesinden, alınmasından ve saklanmasıyla ilgili sorumluluğu değildir.

Bu mesajdaki görüşler yalnızca gönderen kişiye aittir ve EGE ÜNİVERSİTESİ'nin görüşlerini yansıtmayabilir.

This e-mail and any attachments may contain confidential and privileged information. If you are not the intended recipient, please notify the sender immediately by return e-mail, delete this e-mail and destroy any copies. Any dissemination or use of this information by a person other than the intended recipient is unauthorized and may be illegal.

EGE UNIVERSITY makes no warranty as to the accuracy or completeness of any information contained in this message and hereby excludes any liability of any kind for the information contained therein or for the information transmission, reception, storage or use of such in any way whatsoever. The opinions expressed in this message belong to sender alone and may not necessarily reflect the opinions of EGE UNIVERSITY.

Tuğba BAYAR <tugbyr@gmail.com> 26 Nisan 2019 20:45
Alıcı: Onur Dönmez <onur.donmez@ege.edu.tr>

Onur Hocam merhaba,
İzniniz için teşekkür ederim. Size de iyi çalışmalar dilerim.
Selamlar
Onur Dönmez <onur.donmez@ege.edu.tr>, 24 Nis 2019 Çar, 20:49 tarihinde şunu yazdı:
[Alıntılanan metin gizlendi]

<https://mail.google.com/mail/u/0/?ik=d24bfab621&view=pt&search=all&permthid=thread-a%3A1909892525797274421&simpl=msg-a%3A68673...> 1/2

Ek 5. İlköğretim Okullarında Matematik Derslerinde Teknoloji Kullanım Belirleme Ölçeği İzni

03.09.2019 Gmail - ÖLÇEK İZNI

Gmail Tuğba BAYAR <tugbyr@gmail.com>

ÖLÇEK İZNI
5 ileti

Tuğba BAYAR <tugbyr@gmail.com> 26 Nisan 2019 21:23
Alıcı: cumalioksuz@adu.edu.tr

Cumali Hocam Merhaba,

"SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DERSLERİNDE TEKNOLOJİ KULLANIM DÜZEYLERİ VE ÇOCUKLARIN KARŞILAŞTIĞI ÇEVİRİMİÇİ RİSKLERE YÖNELİK ALGILARININ İNCELENMESİ" isimli yüksek lisans tezimde 3. ve 4. sınıf öğretmenlerine uygulamak üzere "İLKÖĞRETİM OKULLARINDA MATEMATİK DERSLERİNDE TEKNOLOJİ KULLANIM DÜZEYİNİ BELİRLEME ÖLÇEĞİ" formunu kullanmak istiyorum. Bu nedenle izninizi talep ediyorum.

Tuğba BAYAR, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Bölümü
Tez danışmanım: Doç. Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ.

Selamlar,

Tuğba BAYAR <tugbyr@gmail.com> 6 Mayıs 2019 19:25
Alıcı: cumalioksuz@adu.edu.tr

[Alıntılanan metin gizlendi]

Tuğba BAYAR <tugbyr@gmail.com> 20 Mayıs 2019 13:09
Alıcı: cumalioksuz@adu.edu.tr

[Alıntılanan metin gizlendi]

Cumali Oksuz <cumalioksuz@adu.edu.tr> 21 Mayıs 2019 12:32
Alıcı: Tuğba BAYAR <tugbyr@gmail.com>

Tuğba öncelikle geciktığım için özür diliyorum. Yönetim görevim de var ve çok yoğunum. Ölçeğime dönüp bir bakmak istedim. Zaten makalemin sonunda varmış. Kullanmada bir sıkıntı yok. izin veriyorum.

Kolaylıklar diliyorum.

Tuğba BAYAR <tugbyr@gmail.com>, 26 Nis 2019 Cum, 21:23 tarihinde şunu yazdı:
[Alıntılanan metin gizlendi]

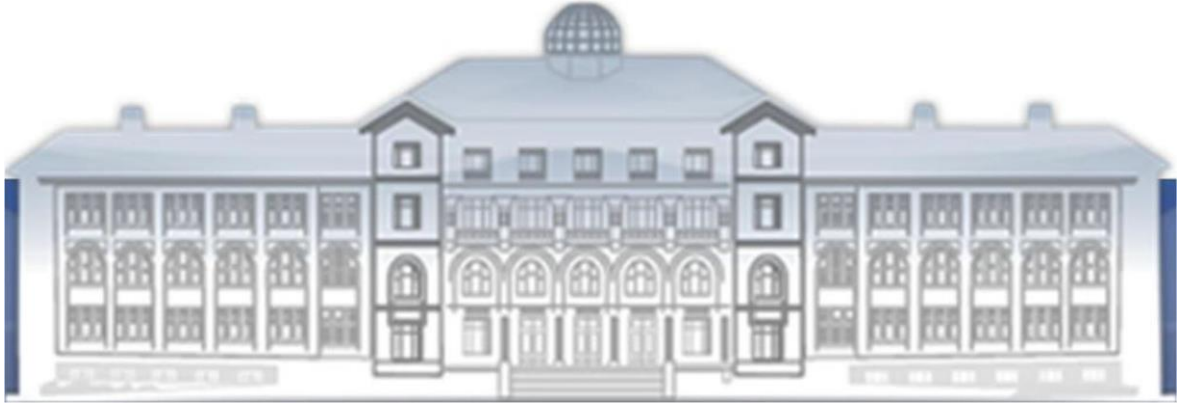
Tuğba BAYAR <tugbyr@gmail.com> 22 Mayıs 2019 10:26
Alıcı: Cumali Oksuz <cumalioksuz@adu.edu.tr>

Yoğunluğunuza rağmen vakit ayırdınız. Teşekkür ederim hocam.

İyi çalışmalar dilerim.

Cumali Oksuz <cumalioksuz@adu.edu.tr>, 21 May 2019 Sal, 12:32 tarihinde şunu yazdı:
[Alıntılanan metin gizlendi]

<https://mail.google.com/mail/u/0?ik=d24bfab621&view=pt&search=all&permthid=thread-a%3Ar8882075783602599871&siml=msg-a%3Ar86144...>

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR...